

Reformace č. 46

„Jaké těžkosti Boží láska překonává! Bůh musel překonat své vlastní srdce! Myslíte si, že to pro Něho nic nebylo, poslat svého Syna na smrt? ... Když nás přišel povolát, nemusela snad Jeho láska překonat žádné těžkosti? Byli jsme mrtví v přestoupeních a hříších, přesto nás však z veliké lásky, kterou nás miloval, obnovil v hrobě naší zkaženosti: ‚Pane, již zapáchá...‘ – i tehdy Bůh přišel a přemohl nás. Jak smutně Boha provokujeme i po našem povolání! Taková pokušení, že kdyby to bylo možné, vyvolení by byli svedeni. Tak je to se všemi křesťany. Žádný spravedlivý člověk, ale jen ‚stěží zachráněný‘ (1 Pt 4,18), ale přesto je zachráněn, protože Boží láska je nezdolná – přemáhá všechny obtíže.“

Thomas Goodwin (1600-1679)

OBSAH

Svědectví staroměstských mučedníků	3
Kristova plnost.....	10
Těm je třeba zavřít ústa! (Tt 1,10-12).....	15
Kněz, jakého potřebujeme (Žd 5,1-10)	20
Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův (Gn 28,13)	34
Ženám, které si přejí, aby jejich manželé byli duchovními vůdci	48
Bratři, Bitzer byl bankéř	51
Vzhůru k nebesům (22).....	60

SVĚDECTVÍ STAROMĚSTSKÝCH MUČEDNÍKŮ

Jan Rosacius

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

Před popravou českých pánů 21. června 1621

Úryvek z knihy [Koruna neuvadlá mučedníků Božích českých](#)

Po půlnoci na pondělek (21. června), kněz Jan vstavše opět, vzal mne a jednoho syna s sebou, a jednoho vojáka z varty, která na rynku malostranském stála, a jednoho kněze přespolního, šli jsme na rathaus staroměstský, kdež v neděli před večerem ti páni dovezeni, a rozdílnými vězeními a vartami silnými opatřeni byli. A jak jsme se do rathausu dostali, vešli jsme nejprve do světnice, kde byli: 1. Pan hrabě Joachim Ondřej Šlik. 2. Pan Václav Budovec. 3. Pan Krištof Harant. 4. Pan Fridrich z Bílé, a za 5. Pan Vilím Konecchlumský. Tu nejprve všech požehnal, a jim potěšení učinil ze slova Božího, a šli jsme, kde byli jiní páni z rytířstva, a sice tito:

1. Pan Kašpar Kaplír. 2. Pan Prokop Dvořecký. 3. Pan Jindřich Otta. 4. Pan Bohuslav z Michalovic. Těch opět potěšiv slovem Božím a zpívání jim nařídív, o víře v Krista Pána a o spravedlnosti. Šli jsme, kde zůstávali z měšťanův direktorové: 1. Pan Valentin Kochan. 2. Pan Tobiáš Šteffek. 3. Pan Krištof Kobr. 4. Pan Jan Theodor Sixt, kterémuž život darován. 5. Pan

Jan Šultys, primas od Hory Kutné. 6. Pan Maximilian Hošťálek, primas žatecký. Těch podobně potěšil a nařídil jim zpívání.

Mezi tím pak netoliko tito, ale ve všech pokojích, kde byli ti svatí lidé, ode všech zpívání a modlení pobožná se dáli. Učinil také kněz Jan pánům a rytířům napomenutí slova Božího, kteréž se tuto vypouští na ten čas. A když dokonával napomenutí mezi pány z rytířstva, byl odvolán od pánů, tak že mezi měšťany zanechal druhého kněze, a dal jemu knížku, z které jim četl potěšné věci. Kázání pak to založil kněz Jan na slovech ze Zjevení sv. Jana z kap. 14. v. 13. těchto: Blahoslavení od té chvíle mrtví, kteří v Pánu umírají; Duch zajisté dí jim, aby odpočinuli od prací svých. Podle kterýchžto slov ukazoval, že trojím způsobem lidé živi jsou, i umírají.

První, že živi jsou bez víry v Krista Pána, spasení své ne v jeho dosti učinění, ale v jiných smyšlených věcech proti zjevnému slovu Božímu zakládajíce; pročez takoví že také bez Pána Krista umírají, a smrt takových že je nejhorší. Žalm 33.

Druzí, že živi ve víře v Krista Pána, v něm samém odpuštění hříchů i život věčný, a všechno své potěšení v životě i v smrti mají, a z té víry pobožné a šlechetné obcování vedou; ti také že v Pánu Kristu blahoslaveně umírají a odpočinutí věčného docházejí.

Třetí že jsou, kteří pro Pána Krista a vyznání i zastávání jeho svaté evangelické a samospasitelné pravdy, protiventví, soužení, nepravé nářky i smrti ohavné podnikají, ti že také jako věrní mučedníci Boží pro Pána umírají, a smrt takových že je předrahá před obličejem Božím. Žalm 115.

Ten pak dvojí poslední způsob života a smrti, na ty poctivé pány obracel, a aby sobě to přivlastňovali, že oni jsou ti, kteří v Pánu Kristu, i pro Pána Krista umírat budou, mnohými důvody toho dokazoval, a jim k potěšení proti té smrti čtyři věci předložil:

1. Řízení Boží, které se neděje podle vůle naší, ale podle vůle Boží; vůle jejich že byla pravdu Boží a svobodu mečem obhajovat. Ale vůle Boží tak že ty věci řídila, že oni toho obhajování pravdy evangelické a stálosti, vylitím krve své od meče na sobě dokázali, a proto když se to nepovedlo podle vůle jejich, aby se vůli Boží trpělivě poddali.

2. Příklady svatých proroků, apoštolů, vyznavačů a mučedníků, poněvadž je následovali ve vyznání a obhajování pravdy, aby je následovali i v trpělivosti, chtějí-li je následovati i v slávě skrze Krista Ježíše.

3. Uložením Božím, že jako jim, tak i jiným všem lidem uloženo je jednou umřít, a potom bude soud.

4. Odplatou hojnou života nebeského.

Ty pak věci kněz Jan důvody písem svatých i historiemi zákonnými a církevními tak obšírně (a zvláště mezi pány z rytířstva) vysvětloval, že odtud znamenitého potěšení nabyli, a tím trpělivěji k té smrti se měli. Mezi tím pak co je který tak obzvláštního propověděl, tuto se položí.

Předně o panu hraběti Šlikovi: Když kněz Jan Rozacius zase od pánů z rytířstva a od měšťanů se navrátil, a přišel, kde páni byli, šel k panu hraběti Šlikovi a řekl mu: „Pán Bůh rač Vaši Milost těšit svým svatým Duchem a posilnit, abyste tu smrt mile podstoupil, a duši V. M. k sobě

ráčil přijmout.“ Na to pan hrabě odpověděl: „Děkuji Vám, můj milý pane otče, za tak zbožné a svaté přání. Dal mi to Pán Bůh, že se nic té smrti nebojím; neboť když jsem se směl vzepřít jednou antikristu, a slávy Boží a čistého náboženství zastávat, smím také svou smrtí té stálosti při pravdě Boží dokázat. Já nyní jsem na soudu světa, čekaje smrti časné, ale ti kteří nás soudili, musejí stát na hroznějším soudu, toho, kterýž bude spravedlivěji soudit.“ Více kněz Jan nemluvil s panem hrabětem, neboť byli u něho němečtí kněží, kteří nepochybně o jeho i jiných stálosti oznámit nepominou.

Nicméně proti utrhačům lživým a pravdě Boží odporným, toho doložit musím:

Po smrti těch poctivých lidí, pošlo lživé utrhání, jakoby pan hrabě opilý být měl, i někteří jiní; a to ovšem odtud pošlo, že tak zmužile a bez strachu umírali, a tak ochotně se svláceli, jakoby na nejpěknější lože k odpočinutí se oddat měli. Ale křivda před živým Pánem Bohem všem se dala, a toho je důvod tento: Bylo posláno pro půl žejdlíku španělského vína přede dnem, proto, že pan hrabě teprve přede dnem v pondělí svátosti velebné přijímal. A když bylo po posluhování asi po hodině, již mezi čtvrtou a pátou hodinou, řekl pan hrabě Šlik: „Myslím prý na to, že se tak s námi dají katovat, kéž mi ale ty ruce při těle nechají.“ Na to odpověděl pán z Bílé: „I pane hrabě, co to chcete? Ty nejzmužilejší si se zdál být, i dokaž té zmužilosti nyní, nebo byť nás, když budeme bez duše, na kusy rozsekat dali, již nic chtít nebudeme. A byť těla naše po kusu rozházeli nebo rozvěšeli, všecko to náš milý Spasitel v den soudný shledá a s duší spojí, a dá nám tělo zase oslavené.“ Opět po chvíli řekl pan hrabě:

„Co prý velmi žízním.“ Řekl mu zase pán z Bílé: „I však zůstala po posluhování částka vína, napij se.“ Odpověděl: „Již nebudu pít ani jíst; v tom pokrmu, kterého jsem nyní požíval, půjdu na svatbu toho Beránka Božího Krista Ježíše, neboť jsem tím jist, že nám v nebi strojí kalich věčného potěšení.“

A tak pekelná křivda činí se těm lidem poctivým, jakoby opilí byli; Pán Bůh ví, že žádný žádného nápoje, krom požívání velebné svátosti neudělal. A v tu chvíli pověděno nám, že se pěkná duha na obloze nebeské ukázala, i šli jsme ven, a viděli jsme tu duhu velmi pěknou a světlou, což s podivením bylo, nebo před tím dnem, ani tehdáž, ani potom na druhý den nepršelo; a tak jsme soudili, že pán Bůh znamení milosti své ukázal těm poctivým pánům, o čemž, když jim oznámeno bylo, všichni nemálo se potěšili.

Mezi tím dva jezuiti (kteří tam po rathause celou noc semotam od jedněch k druhým chodili, avšak žádného neodvedli od Krista) přistoupili k panu z Budova a mluvili s ním latinsky, a vydělali opět jako ti Kapucíni. I pravili: „My vidíme, že pán dobře se učil a prospěl v umění, my bychom rádi jeho duši vyzískali k spasení a tudy skutek milosrdný jemu prokázali.“ Jimž odpověděl: „Milí patres, vy že byste mou duši rádi vyzískali k spasení, anobř raději já bych vám přál, abyste vy o svém spasení tak mnoho věděli, a jím jisti byli, jako já, chvála milému Pánu Bohu, jím pro mého milého Spasitele Krista Ježíše ujištěn byl.“ I odpověděli na to jezuité: „Nechť pán tak mnoho svým spasením se nechlubí, a sám sebe marným domněním ať nesvozuje, nebo praví písmo: ‚Že žádný neví v tomto životě, v milosti-li Boží, či v hněvu zůstává.‘

Odpověděl pan Budovec: „Tak toto je ten milosrdný skutek, a takto duši mou chcete získat ke spasení; vždyť vy byste mne spíše přivedli k zoufalství, kdybych já z milosti Boží nebyl ve víře spasitelné v Krista Ježíše tak silně a dobře utvrzen. I však to Písmo samo v sobě se vysvětluje, co se tím míní: totiž, že neví člověk, kdy zde v tomto světě Pán Bůh jeho milostiv je, totiž kdy jej milostí a jakou, slávou nebo bohatstvím obdaří; a zase když svým hněvem a pomstami časnými pro hříchy jej navštíví, ale nerozumí se tím Písmem, abychom jsa zde na světě živi, neměli vědět a ujištění být o svém spasení. Neboť kdybychom nebyli jisti spasením a odplatou života věčného, čím bychom se zde v zármutcích těšili? Proč bychom pro slávu Boží a pravdu jeho protivenství a soužení a i tu smrt postupovali? Syn Boží praví¹: „Kdo věří ve mne, nebude odsouzen.“ I co jiného je věřit, než být ujištěn o svém spasení kvůli Kristu a jeho zásluhám. A zase co je jiného pochybovat o spasení, než nevěřit a k odsouzení jít. Jinak sv. Pavel smýšlel a učil, nežli ti jezuité. On napsal 2. Tim. 1.: „Vím, komu jsem uvěřil, a jist jsem tím, že mocen je toho, což jsem v něho složil, ostříhat až do onoho dne.“ A opět: „Vím, že je mně připravena koruna spravedlnosti.“ Tu ten černý jezuita skočil do řeči a řekl: „I to (prý) svatý Pavel o sobě pravil a ne o jiných.“ Ale pán z Budova zase s hněvem řekl: „Není pravda, neboť hned za tím dokládá: ‚A netoliko mě, ale i všem, kteří očekávají příští jeho.‘ Ale poněvadž tím Písmem chce říci, že neví člověk v tomto životě, v milosti Boží, či v hněvu zůstává. Povězte mně, kde to psáno stojí.“ I odpověděl jezuita: „I píše to prý sv.

¹ J 3,18

Pavel“, a tu opět selhal. A pán řekl: „Medle, prý kde to píše?“ Odpověděl jezuita: „Nifalor, jestli se prý nemýlím, k Timoteovi nebo Titovi.“ I tu pán z Budova jej ulál a řekl: „Osle, chceš mě učit cestě k spasení, a nevíš, kde v zákoně to špatné slovíčko položeno je, proto jdi ode mne satane a nepokoušej mne více.“ I šli od něho.

Po těch řečech šli jsme zase mezi pány z rytířstva, a málo tam pobyvše, udeřilo pět hodin na půl orloje, a v tom na hradě Pražském z kusu bylo udeřeno. I pravili nám potom pan Harant a pan Konecchlumský: „Když pan hrabě Šlik uslyšel to vysvětlení, že řekl: ‚To je heslo a na mně pořádek, et tu Domine noster Jesu Christe miserere nostri. A ty náš Pane Ježíši Kriste, smiluj se nad námi.‘“ A v tu chvíli císařští rychtářové přišli mezi pány, a oznamovali, že je hodina exekuce, aby hotovi byli a na koho voláno bude, ten aby šel. Jakož pak hned za nimi přišli městští rychtářové a volali.

KRISTOVA PLNOST

Arthur W. Pink

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

Z připravované knihy Střípky poznání Krista.

Sluší se, abychom se zamysleli nad dokonalostmi Krista Prostředníka, protože „světlo Boží slávy“ lze spatřovat „ve tváři Kristově“ (2K 4,6). Nejúplnější zjevení toho, že Bůh je a kým je, je ukázáno v osobě Krista. „Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náručí Otcově, nám o něm řekl“ (J 1,18). Toto poznání Boha však není jen záležitostí intelektuálního porozumění, které by mohl jeden člověk předat druhému. Je to duchovní rozeznání udílené Duchem Svatým. Bůh musí svítit v našich srdcích, aby se nám tohoto poznání dostalo.

Když materialista Filip řekl: „Pane, ukaž nám Otce,“ Pán Ježíš odpověděl: „Kdo vidí mne, vidí Otce“ (J 14,9). Ano, On byl „odleskem Boží slávy a výrazem Boží podstaty“ (Žd 1,3). Ve věčném vtěleném Slově „je přece vtělena všechna plnost božství“ (Ko 2,9). Je úchvatnou a slavnou skutečností, že právě v dokonalosti lidství se plnost Božství v Kristu zjevila naší víře. Nemůžeme vystoupit k Bohu, a tak On sestoupil k nám. Všechno, co se lidé mohou dozvědět o Bohu, jim představil v osobě svého vtěleného Syna. A proto „abych poznal jej“ (Fp 3,10) je stálou touhou nejvyzrálejšího křesťana.

Máme v plánu zabývat se tou částí slávy našeho Pána Ježíše Krista, která je zjevena v Písmu a předložena nám jako cíl naší víry, lásky, potěšení, obdivu a uctívání. Ale i přes naše krajní úsilí a nejhrolivější zkoumání jsme nuceni říct, že jsme pochopili „jen část“ (Jb 26,14) Jeho samotného. Jeho sláva je nesrovnatelná, Jeho chvály nevýslovné. Některé věci může shůry osvícená mysl obsáhnout, ale to, co vyjadřujeme, je ve srovnání s tím, co je sláva sama v sobě, méně než nic. Přesto však náhled, který dává Duch z Písma ohledně Krista a Jeho slávy, musíme upřednostnit před vším dalším poznáním nebo porozuměním. Tak to prohlásil i ten, jenž měl výsadu Ho znát:

- *A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všechno. (Filipským 3,8)*

John Owen výstižně řekl:

Zjevení Krista v požehnaném evangeliu je daleko znamenitější, slavnější a plnější paprsků Boží moudrosti a dobroty než celé stvoření, a správné pochopení, pokud ho lze dosáhnout, ho může obsáhnout a pojmut. Bez jeho poznání je mysl člověka, jakkoliv se chlubí ostatními vynálezy a objevy, zahalena do temnoty a zmatku. Proto si zaslouží nejvážnější z našich myšlenek, naše nejlepší ztišení a naší nejkrajnější píli. Protože pokud naše budoucí požehnanost sestává z přebývání tam, kde je On, a z patření na Jeho slávu, jak bychom se mohli lépe připravit, než stálým rozjímáním o té slávě, než zůstáváním ve zjevení, kterého se nám dostalo v evangeliu, až

do úplného konce, abychom pohledem na ni mohli být postupně proměňováni do té samé slávy.

Největší ze všech výsad, ke kterým jsou věřící způsobilí ať už v tomto světě nebo v tom budoucím, je spatřovat slávu (osobní i oficiální dokonalosti) Krista – nyní vírou, poté zrakem. Je rovněž jisté, že v nebi nikdy nikdo nespatří Kristovu slávu zrakem, aniž by ji nyní nespatoval vírou. Nebyla-li duše očištěna milostí a vírou, není způsobilá pro slávu a otevřené vidění. Ti, kdo předstírají, že jsou velmi zamilovaní nebo vášnivě touží po tom, co nikdy neviděli nebo nezažili, jen lpí na svých představách. Předstírané touhy mnohých (obzvláště na smrtelných postelích) spatřit Kristovu slávu v nebi, těch, kdo ji však neviděli vírou, když byli na tomto světě, nejsou ničím jiným než sebeklamem.

Nedosáhneme opravdového spočinutí mysli ani upokojení srdce, dokud nespočineme v Kristu (Mt 11,28-30). Bůh před nás předestřel „tajemství zbožnosti“, tedy osobu Jeho vtěleného Syna a Jeho zástupné dílo jako nejvyšší cíl naší víry a rozjímání. V tomto „tajemství“ jsme voláni ke spatření nejvyššího projevu božské moudrosti, dobroty a blahosklonnosti. Boží Syn nabyl lidství spojením se sebou samým, čímž se stal jednou osobou dvou přirozeností, i když bezmezně odlišných jako je Bůh a člověk. Tak se stal Nekonečný konečným, Věčný dočasným a Nesmrtelný smrtelným, přesto nepřestal být nekonečným, věčným a nesmrtelným.

Nemůžeme čekat, že ti, kdo se topí v lásce ke světu, vůbec kdy skutečně porozumí Kristu nebo po tom budou opravdově toužit. Avšak ti, kdo „okouší, že Pán je dobrý“ (1Pt 2,3) – jak bláhoví bychom byli, kdybychom dali všechnen svůj čas a sílu jiným věcem, kdybychom zanedbávali pečlivé zkoumání Písma, a tím se připravili o možnost získat plnější poznání Jeho.

„Člověk je však zrozen pro trápení a jiskry, *aby létaly vzhůru*“, ale to samé Písmo odhaluje shůry určenou úlevu od všeho zla, jehož je padlý člověk dědicem – abychom pod ním neumdlěli, ale abychom nad ním zvítězili.

Poslechněte si svědectví člověka, který prošel daleko hlubším mořem zkoušek než většina lidí:

- *Na všech stranách jsme tísněni, ale nejsme zahrnání do úzkých; jsme bezradní, ale nejsme v koncích; jsme pronásledováni, ale nejsme opuštěni; jsme sráženi k zemi, ale nejsme poraženi... A proto neklesáme na mysli: i když navenek hyneme, vnitřně se den ze dne obnovujeme. Toto krátké a lehké soužení působí přenesmírnou váhu věčné slávy nám, kteří nehledíme k viditelnému ... neviditelné je však věčné. (2K 4,8-9.16-18)*

Je to hledění vírou na věci, které jsou „neviditelné“ okem (o kterých duchovně chudobní obyvatelé paláců a milionářských sídel nemají ponětí), věci, které jsou duchovní a věčné, které zmírňují utrpení křesťana. Z těchto neviditelných, věčných věcí jsou Kristovy

nadpozemské slávy těmi nejdůležitějšími. Ten, kdo může porozumět Jemu, „Pánu slávy“, bude, když „vše kolem se zhroutí“, vyzdvižen sám od sebe a osvobozen od neutuchající moci zla.

Dokud mysl nedosáhne pevného přesvědčení, že všechny věci zde jsou pomíjivé a zasahují jen vnějšího člověka, že všechno pod sluncem je jen „pomíjivost a honba za větrem“, a k utěšení a uspokojení srdce existují jiné, nevyčísitelně lepší věci – do té doby nebudeme nikdy osvobozeni od žití ve strachu, strádání a smutku. Kristus sám může uspokojit srdce. A když skutečně uspokojí, pak duše promlouvá těmito slovy:

- *Koho bych měl na nebesích? A na zemi v **nikom** kromě tebe nemám zalíbení. (Ž 73,25)*

Jak nepatrné a sotva rozeznatelné, jak nepodstatné a dětinské jsou ty věci, ze kterých vzcházejí zkoušky lidí! Všechny vyrůstají z jednoho kořene - z přeceňování dočasných věcí. Peníze nemohou koupit duši radost. Zdraví není garancí štěstí. Krásný domov neuspokojí srdce. Pozemští přátelé, ať už jsou sebevěrnější a nanejvýš milující, nemohou vemluvit pokoj do hříchem pošpiněného svědomí ani udělit věčný život. Závist, chamtivost i nespokojenost jsou zasaženy smrtelným zraněním, když se Kristus v celé své nádheře zjeví jako „významnější nad tisíce jiných“ (Pís 5,10).

TĚM JE TŘEBA ZAVŘÍT ÚSTA! (Tt 1,10-12)

Jaroslav Kernal

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

List Titovi je jeden z nejkratších, ale zároveň jeden z nejnutnějších listů v Písmu. Verše, které jsou dnes před námi, jsou nejtemnějšími verši v tomto listu a patří k nejvýznamnějším textům celého Písma.

V první polovině první kapitoly se apoštol Pavel věnuje vyřešení velmi vážné situace církvi na Krétě. Církev, které zde byly, neměly své ustanovené starší. Z toho pramenilo mnoho zmatku, bolesti, zranění a hříchu – a dnes tyto věci uvidíme. Apoštol Pavel důkladně připravil svého spolupracovníka Tita na to, aby tyto věci vyřešil – *jak jsem ti (již dříve) nařídil*. Přesto neváhá Titovi znovu zopakovat všechny podstatné věci, které se týkají starších. Ukazuje nám to, jak důležité je učení o starších v církvi. Každý, kdo se stane křesťanem, by se měl brzy seznámit s tím, kdo může a kdo nemůže být starším v církvi a také s tím, co je úkolem a náplní práce starších.

V těch několika verších, které máme v první kapitole o starších, je nejméně patnáct charakteristik starších. Popisují, jaký starší má, nebo naopak nemá, být. Většina z nich se týká charakteru staršího, tedy jeho vlastností, postojů, chování. Tři věci se více týkají náplně práce staršího – první odvozeně, totiž že má mít věřící děti, což je hned vysvětleno tím, že se těmto dětem nedá vytknout nevázanost a neposlušnost. Starší tedy

vychovává své děti, stará se o ně, vede je a vyučuje. Totéž má dělat i v církvi – stará se o Boží stádo.

Dále je zde řečeno, že má být správcem, Božím správcem – je tím, kdo spravuje Boží dům, církev. Řídí, organizuje, rozhoduje a před Bohem se zodpovídá za to, co mu Bůh svěřil.

A nakonec čteme o tom, kdo chce být starším, že musí být:

- *...pevný ve slovech pravé nauky, aby byl schopen jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat odpůrce. (Tt 1,9)*

Starší tedy musí sytit Boží lid, aby Boží lid rostl v poznání Pána a v Jeho lásce a zároveň musí chránit stádo – tím, že bude jasně označovat falešné učení a usvědčovat odpůrce. Když se apoštol Pavel loučil se staršími v Efezu, řekl:

- *Vím, že po mém odchodu přijdou mezi vás draví vlci, kteří nebudou šetřit stádo. I mezi vámi samými povstanou lidé, kteří povedou scestné řeči, aby strhli učedníky na svou stranu. (Sk 20,29-30)*

Zde se dostáváme k našemu textu (Tt 1,10-12) a také k prvnímu bodu:

I. MÍSTO PŮSOBENÍ FALEŠNÝCH KŘEŠŤANŮ

Často se stává, že když křesťané slyší o falešných učitelích, falešném učení nebo falešných křesťanech, tak přestávají poslouchat a řeknou si, že to je něco, co se jich přece vůbec netýká. Mnozí lidé si myslí, že falešní učitelé – to jsou přece ti z jiných náboženství, muslimové, hinduisti, buddhisti atd. To nám nemá vůbec nic, co říci. Moji milí, opak je pravdou.

Verše, které jsem četl ze Sk 20, ukazují, že nebezpečí není venku, mimo církve, ale uvnitř, v samotné církvi.

A. Jsou z nás

Církev byla vždycky pod tlakem falešných učitelů – a **to nikdy nebyl tlak zvenčí**. Vždycky to byli lidé z církve a v církvi. Ať se podíváme do kteréhokoliv listu v Písmu, tak s výjimkou Filemonovi v každém najdeme varování před falešnými učiteli a některé listy byly napsány **především** kvůli falešnému učení – např. Galatským, Koloským, listy Janovi, 2. Petrův nebo Judův, kde čteme:

- *Milovaní, velmi jsem si přál psát vám o našem společném spasení, ale teď pokládám za nutné napomenout vás, abyste zápasili o víru, jednou provždy odevzdanou Božímu lidu. **Vloudili se totiž mezi vás někteří bezbožní lidé, zapsaní už dávno k odsouzení, kteří zaměňují milost našeho Boha v nezřízenost a zapírají jediného vládce a našeho Pána Ježíše Krista.** (Ju 3-4)*

V listu Titovi je řeč právě o těchto lidech – jsou to lidé, kteří jsou v církvi, ale v mnoha případech se jedná o lidi nevěřící. Ne ve všech případech, to si musíme ujasnit. Může jít o skutečné křesťany, kteří jsou pyšní, tvrdí, nezralí, svedení... Ale často půjde o ty, které Pavel popisuje o několik veršů dále:

- *Prohlašují, že znají Boha, avšak svým jednáním to popírají. Jsou odporní, neposlušní a neschopni jakéhokoli dobrého skutku. (Tt 1,16)*

To je zcela jednoznačně popis nevěřících – ale zároveň je to řečeno do církve. Jsou to lidé, kteří prohlašují, že znají Boha. Mohou o tom být hluboce přesvědčeni. Jsou to lidé, kteří chodí pravidelně do shromáždění, jsou to dokonce ti, kdo stávají za kazatelnou. Není to problém světa kolem nás, ale problém světa, který je v nás a mezi námi. Je to problém toho, že jako křesťané málo rozumíme tomu, kdo je a kdo není křesťan a často považujeme za křesťany ty, kdo jimi ve skutečnosti nejsou.

Víme, že do srdce člověka ve výsledku vidí jen Bůh, ale On nám dal své Slovo, abychom podle něj rozlišovali, abychom nežili zmateně v tomto světě a nedali se opít rohlíkem. Pokud křesťané Boží slovo nepoužívají, pokud svůj život nestaví na tento základ, nemůžeme se divit, když jejich – nebo naše vlastní – životy vypadají jako životy lidí na Krétě. V takovém prostředí musíme dávat:

B. Pozor, abychom nebyli z nich

Hned na začátku desátého verše tím prvním, co zde čteme, je strašlivá skutečnost, že existuje spousta, *mnoho těch, kteří se nepodřizují*. Jsou to velmi znepokojivá slova, moji milí. Dokonce se podle mě jedná o možná nejstrašnější slova v Písmu: *je mnoho těch...* Jsou to slova, která se opakují na mnoha místech a často v podobném kontextu. Následování Krista je úzká cesta. Právě tak o tom mluvil Pán Ježíš Kristus:

- *Vejděte těsnou branou; prostorná je brána a široká cesta, která vede do záhuby; a **mnoho je těch**, kdo tudy vcházejí. Těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málokdo ji nalézá. (Mt 7,13-14)*

To je něco, co by nás nemělo nechávat v klidu. Toto jsou slova, která nás nutně musí vést ke kříži Ježíše Krista. Jsou to slova, která nás musí vést na kolena před Pána a k tomu, abychom volali jako David:

- *Bože, zkoumej mě, ty znáš mé srdce, zkoušej mě, ty znáš můj neklid, hled', zda jsem nesešel na cestu trápení, a po cestě věčnosti mě ved'* (Ž 139,23-24)

Kromě toho nás musí vést do Písma, abychom ve světle Písma zkoumali svůj vlastní života, svou víru – ten základ, na kterém stojíme, motivy i své jednání.

- *Nyní tedy, děti, zůstávejte v něm [v Kristu], abychom se nemuseli bát, až se ukáže, a nebyli jím zahanbeni při jeho příchodu.* (1J 2,28)

Toto musíme udělat dnes v našem textu. Chceme ho otevřít a použít jako zrcadlo, které nám ukáže, jak vypadáme. Použijeme Boží slovo jako rentgen, jako počítačovou tomografii, „cétéčko“, abychom viděli, co je uvnitř. Oddíl, který je před námi, je temný a je dost možné, že se nám jeho pečlivý průzkum nebude ani trochu líbit. Ale to je riziko studia Božího slova.

Pokračování příště

KNĚZ, JAKÉHO POTŘEBUJEME (ŽD 5,1-10)

Steven Cole

Článek na stránkách *Reformace* – [zde](#).

Dnes začínáme s hlavní částí Listu Židům, která pokračuje až do desáté kapitoly, a zabývá se Ježíšem jako naším veleknězem. Jak jsem upozornil v úvodním kázání této série, List Židům je jediná novozákonní kniha, která učí, že Ježíš je náš velekněz.

Myslím, že neprohádám, když řeknu, že kdybyste měli být upřímní, museli by mnozí z vás přiznat, že je teď napadlo: „To nemůžeme studovat něco praktičtějšího? Hrouť se mi manželství. Snažím se v tomhle zlém světě vychovávat děti. Mám osobní problémy. A teď se tady vrhneme na šest kapitol, které popisují Ježíše jako velekněze? To si nemůžeš najít něco užitečnějšího, na co bys kázal?“

V této věci nám pomohou slova Donalda Hagnera (*Encountering the Book of Hebrews* [Baker Academic], s. 82):

Dokud člověk nezíská přiměřenou představu o ohromující vznešenosti třikrát svatého Boha a zároveň správnou představu o své vlastní hříšnosti a nehodnosti (jako Izajáš [6,1-5]), není schopen pochopit ani docenit důležitost kněží a jejich práce. Nejspíš je to proto, že tyto dvě podmínky nesplňujeme, proč nám představa kněžství připadá cizí a bez zjevného smyslu či významu. Právě to je jeden z důvodů, proč je Starý zákon pro porozumění Novému

zákonu nepostradatelný, jelikož nám jednak dává představu Boží svrchovanosti, velebnosti a moci, jednak před nás staví skutečnost lidských selhání a potřeb. Ve světle těchto dvou skutečností se důležitost obětí a kněží náhle stává zjevnou.

Toto je jedna z nejdůležitějších duchovních pravd, které se kdy dozvíte: *Křesťanský růst* vyžaduje přesnější chápání toho, kým je Bůh a kým jste vy, což vás vede v zoufalství ke kříži *Ježíše Krista*. To proto se Pavel chlubí křížem (Ga 6,14): vnímá Boha jako toho, jenž sídli v nepřístupném světle, sebe jako největšího z hříšníků a kříž jako místo, kde došel slitování (1Tm 6,16; 1,14-16).

Toto je myšlenka, kterou tak výmluvně prezentuje Jan Kalvín v úvodních kapitolách *Institucí*.¹ Začíná větou: „Téměř všechna naše moudrost, totiž všechna pravdivá a prospěšná moudrost, spočívá ve dvou částech: v poznání Boha a v poznání sebe samých.“ (Jan Kalvín: *Institutes of the Christian Religion* [Philadelphia: Westminster Press, 1960].) Redaktor John T. McNeill v poznámce pod čarou dodává: „Tato rozhodující slova vymezují Kalvínovu teologii a podmiňují každé následné prohlášení“ (sv. 1, s. 36, pozn. 3). Kalvín nejprve ukazuje, že nikdo z nás nezačne hledat Boha, dokud napřed nezačne být nespokojen sám se sebou jako s hříšníkem. Dále tvrdí (sv. 1, s. 37):

... člověk sám sebe nikdy jasně nepozná, pokud napřed nepohlédne do Boží tváře a pak nesestoupí od uvažování o Bohu ke zkoumání sebe sama. Sami sobě se totiž vždy jevíme spravedliví, čestní, moudří a svatí – ta pýcha je nám všem vrozená – dokud nás

jasné důkazy nepřesvědčí o naší nespravedlivosti, mrzkosti, hlouposti a nečistotě. Takto přesvědčeni navíc nebudeme, pokud hledíme jen na sebe a ne také na Pána, který je jediným měřítkem, jímž může být takový soud poměřován.

Chcete-li tedy poznat význam tohoto ústředního tématu Listu Židům, musíte Boha prosit o jasnější pochopení jeho absolutní svatosti a vznešenosti a o hlubší porozumění tom, jak byste bez Krista byli sami hříšní a nečistí. To povede k dokonalejšímu ocenění toho, co pro vás Ježíš vykonal na kříži jako velekněz, který vstoupil do svatyně ne s krví býků a kozlů, ale se svou vlastní (9,11-14). A zjistíte, že lepší docenění Boží svatosti, vlastní hříšnosti a dostatečnosti Kristovy oběti je jedním z nejpraktičtějších biblických učení, protože pokořuje vaši pýchu, která stojí u kořene každého konfliktu ve vztazích a skoro každého hříchu, na který si vzpomenete.

Tolik úvodem. Budu opět postupovat jako puritáni a vysvětlím nejprve učení a pak navrhnou užití čili praktické uplatnění. Téma našeho textu zní:

Ježíš Kristus má dokonalé předpoklady pro to, aby byl takovým veleknězem, jakého všichni potřebujeme.

1. LIDSKÝ VELEKNĚZ

Lidský velekněz musel splňovat tyto předpoklady: byl prostředníkem mezi lidmi a Bohem, měl soucit s ostatními hříšníky a do úřadu ho povolal Bůh (5,1-4).

Verš 5,1 navazuje na verše 4,14-15 a ukazuje, že náš velekněz splňuje nároky kněžství. Verše 5,1-4 uvádějí tři podmínky kladené na áronovské velekněze: pracovní náplň (5,1), ztotožnění s lidmi (5,2-3) a ustanovení (5,4). Verše 5,5-10 pak v opačném pořadí ukazují, jak je Ježíš více než splňuje jakožto velekněz navěky podle řádu Melchisedecheva.

A. Pracovní náplň velekněze

Jako prostředník zastupující lidi ve věcech, které se týkají Boha, přináší Bohu jejich jménem dary a oběti za hříchy (5,1).

Nejsou-li lidé hříšní a oddělení od svatého Boha, nejsou kněží zapotřebí. Jsou ustanoveni (verš 5,4 ukáže, že je ustanovuje Bůh) jako zástupci lidí před Bohem, aby přinášeli dary i oběti za hříchy. Žádný Žid neměl právo vstoupit do velesvatyně, aby se s Bohem setkal přímo. I velekněz tam směl vejít jen jednou ročně, na den smíření, a to velice opatrně, jinak by ho Bůh okamžitě usmrtil. Každý Žid věděl, že zoufale potřebuje prostředníka mezi sebou a Bohem a tímto prostředníkem je Bohem ustanovený velekněz.

„Dary i oběti“ zde nejspíš souhrnně označují všechny předepsané obětiny. (Philip E. Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], s. 175.) Přinášení těchto obětí bylo vyhrazeno kněžím. První izraelský král Saul se ujal obětování sám a Bůh za tuto opovážlivost odňal království jeho potomkům a dal je Davidovi (1S 13,1-14). Později se Uzijáš, který byl jinak vcelku zbožný, opovážil přinést do chrámu kadidlo, aby je pálil před Hospodinem. Proto ho Bůh vzápětí ranil

malomocenstvím (2Pa 26,16-21). K tomu, aby Bohu jménem lidu přinášeli oběti, byli určeni jen kněží.

Všimněte si, že jsou to oběti „za hříchy“. Celý židovský obětní řád, zejména ale den smíření, podtrhoval problém lidské hříšnosti v přítomnosti svatého Boha. Bez patřičné oběti hříšníci nemohli přistupovat k Bohu, natož s ním být smířeni. Bůh toto všechno ustanovil, aby tím ukázal do budoucnosti k osobě a dílu Ježíše Krista, Božího beránka, který obětoval sám sebe jako dokonalou a konečnou oběť za naše hříchy.

To znamená, že s Bohem nemůžeme být smířeni, dokud nevidíme, jak velká je naše nouze jakožto hříšníků v jeho svaté přítomnosti. Právě toto vědomí naší skutečné situace nás nutí zvolat spolu s celníkem z Ježíšova podobenství (Lk 18,13): „Bože, slituj se nade mnou hříšným.“ Evangelium není: „Jestli máš pár problémů, zkus to s Ježíšem, pomůže ti.“ V evangeliu jde o naše zásadní odtržení od Boha v důsledku našich hříchů a řešení, které Bůh ze své milosti nabízí ve svém Synu.

B. Ztotožnění velekněze s ostatními

Má s nimi soucit, protože i on je hříšník (5,2-3).

Prostředník, který plní své poslání, chápe situaci těch, které zastupuje. Židovští velekněží chápali problém hříšníků, protože než směli vejít do velesvatyně a přinést oběť smíření za hříchy lidu, museli přinést oběť za vlastní hříchy (Lv 16,6; Žd 7,27; 9,7). Vědomí vlastní slabosti lévijským kněžím umožňovalo „mít soucit s těmi, kdo chybují a bloudí“. Řecké slovo

přeložené jako „mít soucit“ znamenalo „jít střední cestou mezi nezájmem a hněvem“. (Leon Morris: *The Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12, s. 47.) Kněz nesměl být k hříchu lhostejný, ale také nemohl s kajícími hříšníky jednat tvrdě, protože z vlastní zkušenosti věděl, jak snadno zhřešíme.

C. Ustanovení velekněze

Nepřisvojí si úřad sám, ale povolává ho Bůh (5,4).

I když v prvním století degeneroval úřad židovského velekněze na politický post, autor si toho nevšímá a vrací se k tomu, co bylo původním záměrem. Árona povolal do úřadu velekněze Bůh (Ex 28,1-3) a to se stalo vzorem pro všechny velekněze po něm. Bůh Áronovo velekněžské pověření potvrdil za Kórachovy vzpoury, když Kórach Mojžíše a Árona obvinil, že se ustanovili sami (Nu 16,1-35). Bůh však buřičům i celému Izraeli ukázal, že Mojžíše a Árona povolal on sám, a to tím, že nechal zemi, aby se otevřela a pohltila vzbouřence se vším, co jim patřilo. Když někteří z členů pospolitosti proti tomuto soudu reptali, vypukla pohroma, která si vyžádala přes čtrnáct tisíc životů.

To bylo vážné ponaučení, že si nikdo nesmí dovolit přicházet do Boží přítomnosti způsobem, pro který by se sám rozhodl. K Bohu lze přistupovat pouze tak, jak rozhodl Bůh sám, přes prostředníka, kterého ustanovil. Ve Starém zákoně byl tímto prostředníkem velekněz. Všichni tito kněží však byli sami hříšníky, a tak se ukázala nedostatečnost staré smlouvy a potřeba dokonalého velekněze, Ježíše Krista.

2. VELEKNĚZ JEŽÍŠ

Ježíš tyto předpoklady velekněžství více než splňuje (5,5-10).

Autor tu ukazuje, že Ježíš nejen splňuje předpoklady Áronovského kněžství, ale že je převyšuje, protože je knězem navěky podle řádu Melchisedechova (toto téma rozvine v sedmé kapitole). Představuje Ježíšovy předpoklady v opačném pořadí než veleknězovy:

A. Ustanovení Ježíše jako velekněze

Nepřisvojil si úřad kněze podle řádu Melchisedechova sám, ale povolal ho Bůh (5,5-6).

Autor opět cituje Žalm 2,7 (srovnej verš 1,5), aby ukázal, že ačkoli je Kristus Boží Syn a má s Otcem jedinečný vztah, nepřisvojil si slávu tak, že by se za velekněze dosadil sám. Knězem ho ustanovil Bůh, a nejen v omezeném lidském smyslu áronovského kněžství, ale „navěky podle Malkisedekova řádu“ (Žalm 110,4). Žalm 110,1 ukazuje Synovo vyvýšené postavení svrchovaného vládce sedícího po Otcově pravici. Když ale Žalm 110,4 prohlásí tohoto Mesiáše za kněze podle Malkisedekova řádu, říká tím, že v něm úřady krále a kněze splynou.

Smysl těchto dvou citátů je ukázat, že si Ježíš nedovolil převzít úřad velekněze ze své vlastní moci, ale že ho do něj ustanovil Bůh.

B. Ztotožnění Ježíše jako velekněze s námi

Modlil se a naučil se poslušnosti z utrpení (5,7-8).

Tyto verše rozvádějí téma verše 4,15, že Ježíš má soucit s našimi slabostmi, protože byl ve všem pokoušen jako my, ale nezhřešil. Podobně jako lévijští kněží se i Ježíš mohl ztotožnit se slabostmi ostatních, ale na rozdíl od těchto kněží sám hříšný nebyl. Slova „za dnů svého těla“ (NBK) se týkají Ježíšova „pozemského života“ (ČEP, KMS). Ale 5,7 poukazuje zvláště na Ježíšovu agónii v zahradě Getsemane, kde zápasil s vyhlídkou na bezprostřední úkol vzít na sebe naše hříchy. Tento úmorný boj nevedl pouze s představou tělesných muk ukřižování. Spíš ho týralo pomyšlení na odloučení od Otce, až na něm spočinou naše hříchy. To bylo tak kruté, že doslova potil krev.

Žádné z evangelií nezachycuje Ježíšovo „bolestné volání a slzy“, ale tato informace nejspíš pochází přímo od jednoho z přítomných apoštolů. Ukazuje nám, že ačkoli byl Ježíš plně Bohem a kříž hrál v tom, co Bůh předem naplánoval, ústřední roli (Sk 2,23; 4,27-28), vlastní provedení tohoto plánu nebylo nijak snadné. Nebylo to jen divadlo! Ježíšovo utrpení v Getsemane a na kříži bylo těžší, než si dokážeme představit, protože nevíme, jaké to bylo, být po celou věčnost až do té strašlivé chvíle jedno s Otcem.

O tom, o co vlastně Ježíš prosil, se diskutuje. Jestli prosil, aby ho Otec nenechal zemřít, v jakém smyslu byla jeho modlitba vyslyšena, když ho Bůh před tou strašnou smrtí nezachránil? Pravděpodobně prosil, aby ho Otec podpíral, až ponese naše hříchy, a provedl ho smrtí až k zmrtvýchvstání a úplnému obnovení vztahu mezi nimi. Slovo „zbožnost“ (KMS, NBK) by bylo lépe přeložit jako „uctivé podřízení se“ (ČEP: „pokora“). Označuje to, jak se v úctě podřídil Otci, když se modlil: „... ne má, nýbrž tvá vůle se staň“ (Lk 22,42).

Když se říká: „Ačkoli to byl Boží Syn, naučil se poslušnosti z utrpení, jímž prošel,“ neznamená to, že někdy předtím poslušný nebyl. Snad by bylo lépe říci: „Byl to Boží Syn, a přece ...“ Mluví se tu o jeho postavení jedinečného Božího Syna (5,5). Ježíš se „naučil“ poslušnosti v tom smyslu, že z vlastní zkušenosti poznal, co poslušnost obnáší, v tom, co vytrpěl. Vždycky poslouchal Otcovu vůli, ale pravá poslušnost se prokáže v situacích, kdy to není zrovna příjemné. Dejme tomu, že bych vám, když mé děti byly menší, tvrdil: „Moje děti jsou poslušné. Dokážu vám to: Děti, snězte si zmrzlinu!“ „To není žádná zkouška poslušnosti!“ řekli byste. Skutečná zkouška by byla: „Děti, uklidte si pokoj!“ Ježíš poznal poslušnost až do krajnosti, když šel v poslušnosti na kříž.

Autorovi jde o to, že Ježíš je náš dokonalý velekněz, což se projevuje v tom, že s námi dokáže mít soucit v našem trápení, jak ukazují jeho modlitby a poslušnost v utrpení. Proto bychom se ve zkouškách měli modlit a díky tomu vytrvat v poslušnosti.

C. Ježíšova náplň práce jako velekněze

Přináší věčné spasení všem, kdo ho poslouchají (5,9-10).

Slova „dosáhl dokonalosti“ neznamenají, že předtím byl nedokonalý. Jde spíš o to, že díky zkušenosti, v níž poslušně vytrpěl i smrt, je způsobilý být Spasitelem (se stejnou myšlenkou jsme setkali už ve 2,10). „Věčné spasení“ stojí v kontrastu k dočasné povaze starozákonních obětí, které nikdy nemohly učinit dokonalými ty, kdo je přinášeli (10,1-4). Slovo přeložené jako „původce“ (ČEP, KMS, NBK), „původ“ (KR) či „zdroj“ (SNC) věčného spasení, znamená „příčina“. Příčinou našeho spasení není

to, že Bůh předem věděl, že uvěříme. Příčinou našeho spasení je to, že trojjediný Bůh nás „již před stvořením světa vyvolil“ v Kristu (Ef 1,4).

Ježíš se stal příčinou spasení pro všechny, „kteří ho poslouchají“. Autor tu neučí spasení ze skutků. Mít spásnou víru znamená poslechnout Ježíše, který přikázal: „Čiňte pokání a věřte evangeliu“ (Mk 1,15). Pavel mluví o „poslušnosti víry“ (Ř 1,5 KMS, NBK; srovnej 1Pt 1,2). Spásná a poslušná víra jsou neoddělitelně spojeny stejně jako nevíra a neposlušnost (Žd 3,18-19; 4,6.11). Ti, kdo skutečně věří v Ježíše jako ve Spasitele, ho poslouchají jako Pána. Ti, kdo tvrdí, že věří, ale žijí v neposlušnosti, nejsou skutečně spaseni (Mt 7,21-23).

Pak se autor vrací k tomu, jak Bůh Ježíše označuje jako velekněze podle řádu Melchisedechova (5,10), čímž ho staví do úplně samostatné kategorie nad lévijské kněží. Tím se bude dále zabývat v sedmé kapitole po delším napomenutí v kapitole šesté. V této pasáži se tedy snaží ukázat, že Ježíš Kristus více než dokonale splňuje předpoklady pro starozákonní úřad velekněze. Vracet se k tomuto starému systému by znamenalo vrátit se k systému značně podřadnějším a vzdát se velekněze, jakého tak zoufale potřebujeme.

3. PRAKTICKÁ APLIKACE

I když přímo v textu nejsou žádné příkazy ani principy k bezprostřednímu uplatnění, jakmile se podíváme jen kousek pod povrch, objevíme jich mnoho:

1. Je-li náš hřích tak strašný, že to jediné řešení, které mohl Bůh přijmout, nebylo nic menšího než smrt jeho dokonalého, bezhříšného Syna, bylo by od nás pošetilé domnívat se, že by mohlo stačit jakékoli lidské řešení.

Každý systém, ve kterém stojí spasení na dobrých skutcích, odhazuje Kristovu smrt jako zbytečnou. Proč by měl obětovat bolestné volání a slzy, jestli jsme my sami v podstatě dost dobří na to, abychom se dostali do nebe? Proč by měl Ježíš trpět a umřít, jestli můžeme být spaseni vlastním úsilím? Všechno, co ke Kristově oběti připojuje jako nutnou podmínku spasení naše skutky, je urážkou jeho smrti, která nás smiřuje s Bohem.

2. Je-li Boží hněv vůči hříchu tak strašlivý, musíme se utíkat pod ochranu kříže a ze dne na den žít s vděčností, že Ježíš vytrpěl náš trest na kříži místo nás.

A. W. Pink napsal (*An Exposition of Hebrews* [Ephesians Four Group: Escondido, CA, 2000], elektronické vydání, s. 247):

Do jak bezedných hlubin to Boží Syn sestoupil! Jak nevýslovně strašlivou trýzeň zakusil! Jak ohavný musí být hřích, jestliže k jeho usmíření bylo třeba takové oběti! Jak skutečný a hrozný je Boží hněv! Jak nesmírná je láska, z níž pro nás tolik trpěl! Jak děsivý musí být úděl těch, kdo se s pohrdáním odvrátí od takového Spasitele!

3. Spásná je pouze taková víra, která je také poslušná.

To není popření prvního bodu, ale jeho objasnění a doplnění. Jsme spaseni vírou samotnou, bez skutků, ale taková víra, jaká skutečně zachraňuje, vede *nutně* k dobrým skutkům (Ef 2,8-10). Ten, kdo říká, že má víru, ale nemá skutky, klame sám sebe (Jk 2,14-26). Ať nás to stojí cokoli, měli bychom být Bohu a plnění jeho vůle oddáni stejně jako Ježíš.

4. Poslušná víra je nerozlučně spojená s modlitbou.

Ježíš se modlil v Getsemane, aby dokázal být poslušný i na kříži. Modlitba a poslušnost k sobě neoddělitelně patří. „Modlete se, abyste neupadli do pokušení.“ (Lk 22,40). Chceme-li Ježíše následovat v jeho poslušnosti Otci, musíme ho následovat v jeho modlitebním životě.

5. Boží láska k nám neznamena, že nás Bůh nepovede velikými zkouškami.

Otec Syna miloval, a přece byl Synovým údělem kříž. Nás také miluje, a přece nás přivádí k slávě skrze mnohá utrpení. John Piper poznamenal: „Ještě se nenašel nikdo, kdo by řekl, že tu nejhlubší lekci svého života nebo to nejsladší setkání s Bohem zažil v den, kdy svítilo slunce. Lidé jdou s Bohem do hloubky, když přijdou sucha.“ (J. Piper: *Don't Waste Your Life* [Crossway], s. 73.) C. H. Mackintosh poznamenal k Lazarově smrti (Jan 11): „Nikdy nevykládejte Boží lásku podle své situace; vždy vykládejte svou situaci Boží láskou.“ (C. H. Mackintosh: “Bethany”, v: *Miscellaneous Writings* [Loizeaux Brothers], sv. 6, s. 17-18.)

6. Cítit v období zkoušek silné emoce není morálně špatné, musíme je však podřizovat Boží vůli.

V často opakovaném tvrzení, že „emoce nejsou správné nebo špatné, emoce prostě *jsou*“, je zrnko pravdy a velký omyl. Pravda je tato: nepopírejte emoce, které prožíváte. Omyl spočívá v tom, že vaše emoce mohou být v Božích očích přijatelné, ale mohou být také hříšné. Zármutek v období ztráty je přijatelný. Vztek nebo zahořklost vůči Bohu jsou hříšné. I kdyby nás Bůh připravil o všechno tak jako Jóba, měli bychom spolu s ním skrze slzy vyznat: „Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno“ (Jb 1,21).

7. Stejně jako Bůh vyslyšel Kristovu modlitbu za vysvobození a odpověděl na ni jeho smrtí a vzkříšením, odpovídá i na naše modlitby způsoby, které se zdají být v rozporu s našimi prosbami.

Někteří říkají, že když se modlíme: „Pane, staň se tvá vůle,“ nemodlíme se ve víře. Tvrdí, že o to, co chceme, musíme Boha směle prosit a přivlastnit si to vírou. Vypadá to ovšem, jako by Ježíš tenhle princip nechápal. Modlil se: „Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich, ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň“ (Lk 22,42). Bůh na Ježíšovu modlitbu odpověděl tím, že ho posiloval na kříži, vzkřísil ho a vyzvedl na nebe. Na naše prosby nemusí odpovědět přesně tím, za co se modlíme. Často „ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním“ (Ř 8,26).

Potřebujeme velekněze, protože Bůh je nekonečně svatý a my jsme hříšníci. Tímto veleknězem je Ježíš Kristus. Utíkejme k němu, aby nás zachránil, a žijme každý den ve stínu jeho kříže!

OTÁZKY K DISKUZI

1. Proč je populární učení o budování sebeúcty v rozporu s růstem ve zbožnosti?
2. Napadá vás nějaký hřích, u jehož kořene není pýcha? Jak můžeme s tímto vědomím růst v pravé pokoře?
3. Jak můžeme posoudit, zda jsou naše emoce v dané situaci správné či nesprávné?
4. Je vždy správné modlit se (za sebe či za druhé) o vysvobození ze zkoušek? Jak můžeme vědět, za co se máme modlit?

BŮH ABRAHAMŮV, IZÁKŮV A JÁKOBŮV (GN 28,13)

Jaroslav Kernal

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

Nejprve si musíme připomenout okolnosti, které se týkají tohoto příběhu. Hlavní postavou, kolem které se točí celé dění, je Abrahamův vnuk Jákob. Jákob několikrát přelstil svého staršího bratra, své dvojče, Ezaua, a Ezau se tak rozzlobil, že se rozhodl, že Jákoba zabije. Jeho rozhodnutí bylo nezvratné, a dobře si uvědomoval, že svým činem způsobí bolest jak svému otci, který ho miloval, tak své matce, která milovala Jákoba.

- *I zanevřel Ezau na Jákoba pro požehnání, jímž mu jeho otec požehnal. A řekl sám k sobě: „Mému otci se blíží dny truchlení; zabiji svého bratra Jákoba.“ (Gn 27,41)*

Vztahy v rodině se velmi zhoršily a byly napjaté k prasknutí. Rebeka, manželka Izáka, si řekla, že je lepší, aby Jákob odešel z domu svého otce a navlékla všechno tak, aby to bylo Izákovo rozhodnutí.

Izák si zavolal Jákoba, dal mu znovu své požehnání, tentokrát právoplatné požehnání, které bylo požehnáním Abrahama. Jákob ho dostal jako právoplatný dědic. Izák tak naplnil to, co Bůh řekl ještě před narozením obou bratrů – že mladší z nich, tedy Jákob, obdrží toto požehnání.

Jákobovi bylo 77 let, když opustil otcův dům a vydal se do Cháranu, aby si tam našel manželku z domu své matky a nikoliv Kenaánku, jako to udělal jeho bratr Ezau.

Jákob vyrazil z otcova domu sám a hned na začátku své cesty, ještě dříve než se dostal na hranice Kenaánu, se setkává s Bohem. Toto setkání proběhlo v noci, když měl Jákob sen, který byl Božím viděním. A to už jsme u textu, který jsme četli. V tomto Jákobově snu je celá řada věcí, které se můžeme naučit o Bohu. Dneska se společně podíváme na tři z těchto věcí: Bůh, s nímž se zde Jákob setkává, je Bůh, který je vyvýšený nade všechno, dále je to Bůh živých, jak to říká Pán Ježíš Kristus, když používá frázi, která je v našem textu a nakonec uvidíme, že Bůh je Bohem žehnajícím. Bůh žehná, dává své požehnání, ukazuje svoji dobrotu a svou milost, protože tyto dvě Boží charakteristiky jsou základem veškerého požehnání. Z těchto dvou Božích vlastností vychází jakékoliv požehnání. Bůh je dobrý, Bůh miluje a odpouští.

I. VYVÝŠENÝ BŮH

Jákob ve svém snu viděl otevřené nebe a žebřík, nebo schody, prostě nějaké stupně, po nichž sestupovali a vystupovali Boží andělé. Nad tím vším potom stál Bůh:

- ***Nad ním stojí Hospodin... (Gn 28,13)***

Jákob vidí Boha, který je vyvýšený nade všechno. Bůh stojí nad veškerým shonem světa, nad fyzickým shonem i nad duchovním shonem. Andělé spěchali po schodišti nahoru a dolu, ale nad tím vším andělským

hemžením stojí Bůh. Stojí pevně a klidně a dívá se dolů. Podívejme se alespoň na dvě věci z toho, co to znamená, když říkáme, že Bůh je vyvýšený:

A. Lidé Ho mají poslouchat

Bůh je tou nejvyšší autoritou a to znamená, že je třeba Boha poslouchat. Ve chvíli, kdy začínáme rozumět tomu, že Bůh je vyvýšený, tak to zákonitě musí vést také k tomu, že začínáme rozumět tomu, že Boha je třeba poslouchat.

Není nikdo, kdo by byl větší než Bůh. Takto to zpíváme v jedné písni: *Nikdy nebyl a nebude více nikdo, jako jsi Ty*. Bůh je na samotném vrcholu všeho. Všechno má svůj počátek, ale Bůh existoval vždycky. Všechno má své omezení, ale Bůh je nekonečný, je bez jakéhokoliv omezení.

On je Stvořitel, my jsme stvoření. A to znamená, že potřebujeme poslouchat Boha. Nejenom, že musíme, ale především potřebujeme. A Bůh hledá ty, kdo ho budou poslouchat. Poslechněte si, co popisuje král David:

- *Hospodin na lidi pohlíží z nebe, chce vidět, má-li kdo rozum, dotazuje-li se po Boží vůli. (Ž 14,2)*

Jákob byl přesně v takové situaci. Udělal celou řadu hloupostí. Využil slabost svého bratra, aby ho připravil o prvorozenectví. Když byl Ezau hladový a vyčerpaný, nabídl mu misku voňavého pokrmu – pod podmínkou, že se provorozený Ezau vzdá svého prvorozenectví. A Ezau podlehl této nabídce, i když později toho hořce litoval.

Jákob poslechl matku, když ho navedla, jak podvodně získat otcovo požehnání. To byl hlavní důvod, proč nyní utíkal z domu svého otce. Jákob je tady jako ten, kdo nemá rozum, tedy spíš ten, kdo ho dosud neměl. Ale nyní ho začíná získávat. A to vždycky souvisí s poznáním Boha. Tam, kde člověk poznává Boha, poznává také pravdu, a to jak o sobě, tak i o světě kolem sebe a tak získává rozum.

- *Lidé zlí nerozumějí právu, kdežto ti, kdo hledají Hospodina, rozumějí všemu. (Př 28,5)*

To je cesta poslušnosti. Bůh je vyvýšený a to znamená, že Ho musíme poslouchat. Ale kromě toho tato skutečnost ukazuje také na to, že:

B. Lidé Ho mají uctívat

Člověk ze sebe dělá střed celého vesmíru. A to nemyslím nějak obecně, ale zcela konkrétně. Na první místo ve svém životě člověk staví sám sebe. Ale Boží slovo nám ukazuje, že Bůh je vyvýšený nade všechno a proto musí první místo vždycky patřit jenom Jemu. O tom je také první přikázání desatera:

- *Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví. Nebudeš mít jiného boha mimo mne. (Ex 20,2-3)*

Cokoliv je na tom místě, kde má být Bůh, to je modlou. To je to, co doopravdy uctíváme. Ale pro Boha je něco takového odporné. Zakazuje, aby člověk měl ve svém životě něco důležitějšího, než je Bůh sám.

Je to o tom, čemu dáváme přednost. Dáváme přednost Bohu? Je věrnost důležitější než naše zájmy? Je oddanost Bohu větší než oddanost

našim vlastním touhám? Skutečně je Bůh vyvýšený nade všechno? Chci se vás zeptat, zda skutečně uctíváte Boha? Celým srdcem, celou svou myslí, ze vší své síly a z celé své duše? Je tohle ten způsob, jak žijete s Bohem každý den? Je to ten způsob, jak hledáte Boží království?

Bůh je vyvýšený a toto své místo se nebude s nikým dělit. Ale cokoliv by se v pošetilé snaze snažilo postavit na roveň Jeho velikosti, to smete.

Co to pro vás znamená, že je Bůh vyvýšený? A znamená to vůbec něco? Jak se ve vašem každodenním chození s Bohem projevuje tato skutečnost, že Bůh je vyvýšený? Posloucháte Ho? Posloucháte Jeho Slovo? Uctíváte Ho? Děláte to tak, jak se to líbí Bohu, nebo tak jak se líbí především vám?

Bůh, který se zjevil Jákobovi ve snu, byl skutečně vyvýšený Bůh, ale Jákob byl tvrdý muž a ačkoliv už měl věk, kdy by měl mít mnoho zkušeností, tak mu stejně trvalo dalších dvacet let, než se cele odevzdal Boží vůli a začal poslouchat Boha, uctívat Ho a vyvyšovat. Celou tu dobu Bůh v jeho životě pracoval a dával se mu stále více poznat. Jak?

II. PROMLOUVAJÍCÍ BŮH

- ***Nad ním stojí Hospodin a praví... (Gn 28,13)***

Bůh se zjevil Jákobovi ve snu. Později k Jákobovi promlouval různým způsobem a dával se mu poznat skrze různé okolnosti v jeho životě. Jákob neměl nic jiného, než podobné věci, jako byly sny. A mohu vám říci, milí přátelé, že lidé dnes touží po tom, aby se jim Bůh dával poznávat takovým způsobem. Ale je to skutečně to nejlepší, co můžeme mít?

Jákob se mohl pouze dohadovat o tom, co po něm Bůh chce. Boží slovo nám jasně dosvědčuje, že lidské srdce je úplně převrácené a je ochotné vydávat své vlastní smyšlenky, výmysly za dílo Boží. Nemůžeme se na něj spolehnout. Kromě toho je tady také satan, padlý anděl, který se převléká za anděla světla a chce svést lidi, chce je odvést od Boha a využít je pro své vlastní cíle a ke svému vlastnímu oslavení.

Přesto je hluboko v našem srdci touha mít takové vize, jako měl Jákob v Gn 28,13. Ano, on tam viděl Boha a bylo mu to jasné. Přesto – všechno ostatní bylo založené pouze a jenom na dohaděch. Když se později vracel k této své zkušenosti, tak mohl velmi snadno pochybovat o tom, zda to bylo skutečné, či nikoliv, zda ten sen nebyl jen výplodem jeho mysli. Jákob znal Boha, ale poznával Ho jenom ve svých zkušenostech. Jeho poznání Boha bylo nesrovnatelné s tím, jak moc a jak úžasně a pravdivě můžeme poznávat Boha my v dnešní době. Bůh nám totiž dává něco mnohem pevnějšího a jistějšího, dává nám své svaté Slovo – Slovo svatého Boha.

Je to přesně to, o čem mluví náš text – Bůh promlouvá. Zde Bůh mluví k Jákobovi, ale trochu jiným způsobem Bůh promlouvá také k nám a to nepřetržitě. Když promlouvá Bůh, tak zde máme Boží slovo. Boží slovo to je zvláštní zjevení Boha samotného a má dvojí charakter:

A. Boží slovo - Kristus

- *Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k otcům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož stvořil i věky. (Žd 1,1-2)*

Bůh se lidem dával poznat mnoha různými způsoby, ale v posledním čase, který začal před dvěma tisíci lety, se nám dal poznat v Pánu Ježíši Kristu. Ježíš Kristus je tím posledním slovem, které Bůh vyslovil – v Něm se nám dal poznat naprosto dokonale. Na prosbu učedníků, aby jim ukázal Otce, Ježíš odpovídá:

- *Kdo vidí mne, vidí Otce. (J 14,9)*

V Kristu se Bůh zjevil naprosto dokonale. Apoštol Pavel říká:

- *On je obraz Boha neviditelného. (Ko 1,15)*
- *On [je] odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty. (Žd 1,3)*

Kristus je slovo, které se stalo tělem. Ježíš Kristus je Boží slovo v samotné své podstatě. Je to zhmotnělé Boží slovo. Jenom tak můžeme rozumět takovým slovům Písma, která říkají, že skrze Něj, skrze Krista, byl stvořen svět (J 1, 3), že všechno bylo stvořeno v Něm, a pro Něj (Ko 1,16), a jiným podobným místům.

B. Boží slovo - Písmo

Tím druhým způsobem, kterým k nám Bůh promluvil a promlouvá, je Písmo. Jákob žádné Písmo neměl. Měl jenom svědectví svého otce Izáka a svého dědečka Abrahama. Měl sen, v němž se mu zjevil Bůh. Ale neměl Boží slovo. Neměl nepochybné, pravdivé a dokonalé slovo Boží. Slovo, které přináší život. Slovo, které ukazuje na Krista.

Král David napsal v Žalmu 19:

- *Hospodinův zákon je dokonalý, udržuje při životě. (Ž 19,8)*

A Pán Ježíš Kristus vysvětloval Židům, kteří zkoumali Písma:

- *Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma svědčí o mně. (J 5,39)*

Písma svědčí o Kristu. Ukazují na Něj. Přinášejí nám pravdu o Bohu. Bez Písma budeme odkázáni na své vlastní myšlení, na svůj vlastní úsudek, na vlastní zkušenosti, na zážitky. Nic z toho nám ale nemůže zprostředkovat pravdivé poznání o Bohu.

Proto reformátoři v 16. století odmítli všechny další možnosti a potvrdili biblický princip – Sola scriptura, jedině Písmo. Což znamená, že jedině z Písma se můžeme dozvědět pravdu o Bohu a dojít ke spasení.

Proto klademe v našem sboru takový důraz na Boží slovo, na Písmo a společně s apoštolem Pavlem tvrdíme, že:

- *Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu. (2Tm 3,16-17)*

Bůh promluvil ve svém Slově a promlouvá v něm neustále. Pokud chcete slyšet jasný Boží hlas, stačí, když otevřete Písmo. Tady se dozvídáte přesně to, co Bůh chtěl, abychom věděli o Něm samotném. Chcete poznat Boha? Jděte do Písma! Chcete nalézt věčný život? Jděte do Písma. Bůh je Bohem Písma.

Bůh se skrze Písmo dává poznat lidem a dává jim porozumět cestě spasení. Ale náš verš tady pokračuje a ukazuje nám, že Bůh, který se ve snu setkal s Jákobem a dal se mu poznat, je nejenom vyvýšený Bůh, není jenom Bohem, který promluvil ve svém milovaném Synu a stále k nám promlouvá skrze slova Písma, ale že náš Bůh, je také:

III. BŮH ŽIVÝCH

- *...Hospodin praví: Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův. (Gn 28,13)*

Bůh se dal poznat Jákobovi a představuje se mu, jako Bůh Abrahamův a Bůh Izákův. Je to trochu zvláštní, že se Bůh takto představuje, ale ukazuje nám to přesně na to, o čem jsme mluvili před chvílkou. Jákob neměl Boží slovo a o Bohu se mohl dozvědět z vidění nebo od druhých lidí. Něco věděl o Bohu svého otce Izáka a o Bohu svého dědečka Abrahama. A tento Bůh se nyní zjevuje také jemu.

Bůh je Bohem živých a my tomu můžeme rozumět ve dvojím smyslu:

A. Každý předstoupí před Boha

Pán Ježíš Kristus použil tato slova při jedné příležitosti, kdy se ho snažili nacytat a dokázat tak, že není tím, za koho se vydává. Přišli za Ním lidé, kteří sice mluvili o tom, že věří v Boha, dokonce používali Písmo, ale to bylo asi tak všechno. Tito lidé měli velkou politickou moc a Ježíšovo učení jim velice vadilo. Proto přišli za Ježíšem a položili mu rafinovanou otázku, kterou chtěli dokázat, že neexistuje vzkříšení z mrtvých a tak ho naprosto zdiskreditovat. Jednalo se o teoretickou otázku ze života, která měla přesah do věčnosti – byla o tom, komu bude při vzkříšení patřit žena, která několikrát ovdověla a znovu se vdala. Kterému z těch mužů, kteří s ní za svého života žili. Ježíš jim odpověděl:

- *Mýlíte se, neznáte Písmo ani moc Boží! ... A pokud jde o mrtvé, že vstanou, nečetli jste v knize Mojžíšově, ve vyprávění o hořícím keři, jak*

Bůh Mojžíšovi řekl: „Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův“? On přece není Bohem mrtvých, nýbrž Bohem živých. Velmi se mýlíte!“ (Mk 12,24.26-27)

Ježíš je znovu odkazuje na Písmo a potom ve své odpovědi používá příběh, který se stal o něco později, když se Bůh zjevil Mojžíšovi. Ale ten příběh začíná zde – v knize Genesis setkáním Jákoba s Bohem.

Když se zde Jákob setkává s Bohem, tak se mu Bůh představuje a říká mu, že je Bohem jeho otce Abrahama – je tam myšleno slovo otec ve smyslu jeho předka, a Bůh Izáka. Abraham už byl v tuto chvíli řadu let mrtvý. A Ježíš používá tuto ilustraci ještě později, kdy se Bůh setkává s Mojžíšem a říká, že je Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, kteří ale v té době byli již několik století po smrti. Ježíš tím ukazuje, že tito lidé stojí před Bohem a stejně tak se před Něj postaví také všichni ostatní.

- *...každý člověk jen jednou umírá, a potom bude soud. (Žd 9,27)*

Úplně každý člověk se jednoho dne postaví před Boha. Bůh ho buď na základě jeho víry v Krista přijme a oslaví, nebo – pokud taková víra na člověku nebude nalezena – ho na základě jeho skutků odsoudí. Tato slova nás vedou k tomu dalšímu bodu, který nám ukazuje, co to znamená, že Bůh je Bohem živých.

B. Bůh dává život

Bůh je zdrojem života. Když stvořil člověka v ráji, tak vdechl v jeho chřípí dech života. Ježíš o sobě říká:

- *Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. (J 14,6)*
- *A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. (J 11,26)*

Ježíš tehdy odpovídal na otázku Marty, které zemřel její bratr Lazar. A položil Martě otázku: Věříš tomu?

Stejnou otázku musím položit i já vám – věříte tomu? Ježíš je skutečně zdrojem života a v příběhu Marty to velice brzy prokázal tím, že čtyři dny mrtvého Lazara vzkřísil z mrtvých a vrátil ho jeho sestrám.

Ježíš dává život každému, kdo k Němu přijde. Nikoho nevyžene ven. Apoštol Jan o tom napsal v závěru svého evangelia následující slova – vysvětluje v nich, proč si dal tolik práce s tím, aby všechno, co zažil s Ježíšem, zapsal:

- *Tato [znamení] však zapsána jsou, abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřice měli život v jeho jménu. (J 20,31)*

Bůh se setkal s Jákobem, představil se mu a dal se mu poznat. Vidíme, že z kratičkého verše můžeme vyčíst mnoho o tom, kdo Bůh je. Tou poslední charakteristikou, kterou chci zmínit, je, že Bůh je:

IV. ŽEHNAJÍCÍ BŮH

- ***Nad ním stojí Hospodin a praví: Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův. Zemi, na níž ležíš, dám tobě a tvému potomstvu. (Gn 28,13)***

Náš text v Genesis 28 pokračuje dalším požehnáním. Ale nechci se zabývat tímto konkrétním požehnáním, spíše chci, abychom si uvědomili,

že Bůh je ten, kdo žehná. Boží požehnání je součástí Boží přirozenosti. Bůh je na rozdíl od nás dobrý ve své nejvnitřnější podstatě a jeho požehnání znamená, že se tato dobrota projevuje navenek. Mohli bychom říci, že přetéká z Jeho nitra ven. Podívejme se v rychlosti na několik věcí:

A. Boží požehnání má vést k životu

Bůh je dobrý a v jeho nitru není nejmenší zlo. Nepřeje si, aby svévolník zemřel a byl odsouzen podle svých skutků. Proto lidem žehná. Proto lidem dává dobré věci, aby je přivedl k poznání sebe samého.

- *Či snad pohrdáš bohatstvím jeho dobroty, shovívavosti a velkomyslnosti, a neuvědomuješ si, že dobrotivost Boží tě chce přivést k pokání? (Ř 2,4)*

Boží dobrota nás chce vést k pokání, k tomu, aby člověk vyznal své hříchy před Bohem, litoval jich a spolehl se cele na Kristovu oběť na kříži. Ale člověk zatvrzuje své srdce a vzdoruje Bohu. Odmítá si připustit, že tady je nějaký dárce a místo toho, aby se klaněl Stvořiteli, uctívá stvoření.

To je pohrdání, jak napsal Pavel, je to rouhání a hnusná vzpoura proti Bohu. Místo toho, aby se člověk pokořil před Bohem, tak mu vzdoruje.

B. Některá Boží požehnání jsou pro každého

Toto své požehnání dává Bůh úplně všem lidem na celém světě. Není nikdo, kdo by něco z tohoto Božího požehnání nezakusil. Musíme si uvědomit, že nemusí jít nutně o nějaké ohromné věci – text v listu

Římanům, z něhož jsem citoval, mluví o stvoření, o tomto skvělém Božím díle, které je všude kolem nás. Nejen že ho můžeme vidět, ale i ten kdo nevidí, ho může nahmatat, může ho cítit, může ho slyšet. Tímto způsobem se Bůh dává poznat všem lidem na celém světě, takže není nikdo, kdo by měl před Bohem výmluvu.

Ale je tady ještě zvláštní Boží požehnání.

C. Duchovní Boží požehnání je jenom v Kristu

Nedávno jsme si z listu Galatským ukazovali, co to je Abrahamovo požehnání. A vysvětlovali jsme si, že tímto požehnáním je Pán Ježíš Kristus. Potomek Abrahama, Izáka a Jákoba. A o Kristu čteme, že nás v Něm Bůh:

- *...obdaril vším duchovním požehnáním nebeských darů. (Ef 1,3)*

Veškeré duchovní požehnání je v Kristu. Mimo něj ho nenalezneme nikde. Můžeme nalézt různé náhražky a falzifikáty, které se vydávají za duchovní věci, ale nejsou jimi. Nejsou pravé, protože nepocházejí z Krista.

Mohli bychom skutečně strávit hodiny tím, že budeme mluvit o některých duchovních požehnáních, která máme v Kristu. A byli bychom stále na začátku. Dneska tady ale skončíme.

ZÁVĚR

Ukázali jsme si z našeho textu, kdo je to Bůh. A před námi je otázka – co s tím uděláme? Jak naložíme s tímto porozuměním tomu, kdo je to Bůh? Toto porozumění nás může vést ke třem věcem:

1. Odmítneme to. Už jsme o tom mluvili – je to postoj lidského srdce, které není znovuzrozené. Které v sobě nemá nový život, život z Boha. Takový člověk možná přikývne na to, co slyšel, ale jeho život půjde dál stejným směrem.

2. Budeme činit pokání. Bůh nás svou láskou volá k pokání. Chce, abychom se před Ním pokořili a vyznali, že On je Pán, viděli, že je svatý a spravedlivý, že je soudce, který má právo nás odsoudit a my jsme zcela závislí na Jeho milosti a slitování. Dobrotivost Boží nás chce přivést k pokání. Znamená to, že budeme litovat své vzpoury proti Bohu a spolehne se na Kristovo dílo na kříži. K tomu nás volá Písmo, k tomu nás volá pochopení toho, kdo je Bůh.

3. Budeme uctívat Boha. Bůh je vyvýšený a jako takový je hoden vší chvály, jak jsme to viděli. Celé stvoření Mu vzdává chválu, jenom lidské srdce se zatvrzuje proti Němu. Ale Bohem obnovené srdce Mu vzdává chválu bez přestání. Je naplněné láskou ke Stvořiteli, je naplněné neutuchající touhou uctívat Boha.

- *A viděl jsem, jak kolem trůnu a těch bytostí i starců stojí množství andělů - bylo jich na tisíce a na statisíce; slyšel jsem je mocným hlasem volat: „Hoden jest Beránek, ten obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení.“ A všechno stvoření na nebi, na zemi, pod zemí i v moři, všechno, co v nich jest, slyšel jsem volat: „Tomu, jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků!“ (Zj 5,11-13)*

Amen.

ŽENÁM, KTERÉ SI PŘEJÍ, ABY JEJICH MANŽELÉ BYLI DUCHOVNÍMI VŮDCI

Melissa Edgington

Článek na stránkách *Reformace* – [zde](#).

Já vím. Vidíš, kým by tvůj manžel MOHL být. Kdyby se jen víc modlil. Kdyby jen vedl rodinu k chození do sboru. Kdyby jen denně četl Bibli. Kdyby jen byl duchovním vůdcem, kterého tvoje rodina, jak víš, tak potřebuje.

Díváš se na něj a vidíš nezám. Lenost. Cítíš smutek, ale spíš tě to rozčiluje. Vidíš tak jasně, co by měl dělat. Proč to jen nedělá?

A než si to uvědomíš, najednou cítíš, jak k němu začínáš ztrácet úctu. Začínáš k němu cítit odpor. Díváš se na ostatní manžely a říkáš si, proč se jim nemůže podobat.

Tvoje motivy jsou dobré. Chceš, aby celá tvoje rodina duchovně rostla, aby měla silný duchovní základ, aby milovala Boha a společně Mu sloužila. Avšak často to dopadne tak, že svého manžela zostudíš, vyjádříš nesouhlas s jeho vůdcovskými dovednostmi.

Počkej chvíličku, milá křesťanská manželko, a zamysli se nad tím, kde všude ty sama selháváš ve svém chození s Kristem. Přemýšlej nad tím, jak často musíš činit pokání, jak často zjišťuješ, že jsi zase upadla do té staré hříšné pasti, jak často si přeješ, abys ovládala svůj jazyk. Přemýšlej

nad tím, jak daleko máš ty sama k dokonalosti. A pak se podívej na svého muže znovu, se soucitem ke spolu-hříšníkovi, s obdivem ke všem těm věcem, které dělá správně, a se stejnou trpělivostí, o které víš, že Bůh chová k tobě.

Je tak jednoduché vidět manželovy chyby. Ale pravda je, že pokud chceš, aby byl tvůj muž duchovní vůdce, měla by ses víc modlit a méně sekýrovat. Měla bys dát do slov všechno, pro co si ho vážíš a obdivuješ. Měla bys přestat nahlížet na situaci tak, že ty to máš správně a on špatně. Místo toho zaujmi postoj, že jste oba nedokonalí a potřebujete Boží vedení a péči. A pak pomoz svému muži modlitbou, opravdovým povzbuzením (ne kritikou převlečenou za povzbuzení) a bezpodmínečnou láskou.

Jsi důležitou součástí duchovního růstu svého manžela, ať už si to uvědomuješ nebo ne. Avšak rýpání a nucení nefungují. Modli se za něj. Miluj ho. A důvěřuj Bohu, že vykoná dílo, které může vykonat jen On. Nebyla jsi dána svému manželovi, abys jednala jako jeho osobní duch svatý. Bůh chce, abys ho hluboce milovala a sloužila mu coby svému souputníkovi na cestě k věčnému životu. Jestli chceš, aby tvůj manžel byl u vás doma duchovním vůdcem, sama se nech vést pokorou místo frustrace, láskou místo pýchy, modlitbou místo kritiky. Toto jsou první kroky k povzbuzení duchovního růstu v muži, kterého miluješ.

A především nikdy nezapomínej na všechny ty věci, kvůli kterým ses do něho zamilovala, drahá přítelkyně. Naděje existuje, vždyť je to skvělý chlap. Modli se za něj a hodně ho miluj.

Poznámka: Nic v tomto článku neospravedlňuje domácí násilí. Pokud jsi v takovém vztahu, odejdi a vyhledej pomoc.

BRATŘI, BITZER BYL BANKÉŘ

John Piper

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

Čím více se teolog vzdaluje od základního židovského a řeckého textu Písma svatého, tím více se vzdaluje od zdroje skutečné teologie! A skutečná teologie je základem plodné a požehnané služby. (Heinrich Bitzer)

Jazyky jsou pochvou, která obsahuje meč Ducha. Jsou klenotnicí, která obsahuje drahocenné šperky starodávného myšlení. Jsou nádobou, v níž se uchovává víno, a jak říká evangelium, jsou koši, kde jsou uloženy bochníky a ryby, aby nasýtily zástupy... Jak milé je nám všem evangelium, bojujme tedy tvrdě s jeho jazykem. (Martin Luther)

Písmo v původní podobě si velmi zaslouží vaše bolesti a bohatě je odmění. (John Newton)

Vydavatelství Baker Book House znovu v roce 1982 vydalo knihu každodenního čtení Písma v hebrejštině a řečtině zvanou Light on the Path (Světlo na cestu) z roku 1969. Texty byly krátké a u hebrejských veršů byl k dispozici slovníček. Úmyslem redaktora, který zemřel v roce

1980, bylo pomoci pastorům zachovat a zlepšit si schopnost vykládat Bibli z původních jazyků.

Jmenoval se Heinrich Bitzer. Byl bankéř.

Bankéř! Bratři, musí nás ohledně naší zodpovědnosti pastýřů napomínat ovce? Zjevně ano. Protože my se navzájem nenapomínáme ani nepovzbuzujeme, abychom se zdokonalovali v řečtině a hebrejštině. A většina seminářů, evangelikálních stejně jako liberálních, dává svými důrazy ve studijních plánech jasně najevo, že studium řečtiny a hebrejštiny může sice mít hodnotu pro několik málo lidí, ale co se týče pastorské služby je volitelné.

Mám vůči Heinrichu Bitzerovi dluh a rád bych ho splatil tím, že nás všechny vyzvu, abychom se zamysleli nad jeho tvrzením: „Čím více se teolog vzdaluje od základního židovského a řeckého textu Písma svatého, tím více se vzdaluje od zdroje skutečné teologie! A skutečná teologie je základem plodné a požehnané služby.“²

Co se stane s denominací, kde si úřad pastora neváží nápomocné znalosti řečtiny a hebrejštiny a není k ní povzbuzován? Nemyslím tím, že má být stavěna na odiv a obdivována. Myslím tím, že má být ctěna, prosazována a pastor má o ní usilovat.

Když pastoři přestanou původní jazyky používat, dojde k několika věcem. Zaprvé, sebedůvěra pastorů, že jsou schopni určit přesný význam

² Heinrich Bitzer, red., *Light on the Path: Daily Scripture Readings in Hebrew and Greek* (Světlo na cestu: Denní čtení z Písma v hebrejštině a řečtině (Grand Rapids. Mich.: Baker Book House, 1982), 10.

biblických textů, slábne. A se sebedůvěrou, že jsem schopen přesně vykládat, se vytrácí i sebedůvěra, že jsem schopen mocně kázat. Je těžké kázat týden co týden o celé škále Božích zjevení do hloubky a mocně, když se vás zmocňuje nejistota pokaždé, když se pustíte za základní evangelijní výroky.

Zadruhé, nejistota potřeby záviset na různých překladech - které vždy zahrnují mnoho výkladu -, odradí před pečlivou analýzou textu při přípravě kázání. Neboť jakmile začnete přistupovat k zásadním detailům, jako jsou časy, spojky a opakování slov, zjistíte, že různé překlady se od sebe liší příliš na to, aby poskytly jistou základnu pro takovou analýzu. Například většina moderních anglických překladů (RSV, NIV, NASB, NLT) nenavádí vykladatele k myšlence, že „mít užitek“ v Římanům 6,22 se spojuje s „nést ovoce“ o pět veršů později v Římanům 7,4³. Všichni překládají Římanům 6,22 bez slova *ovoce*.

Kazatel se tedy často spokojí s obecným zaměřením textu nebo jeho charakteristikou a jeho výklad poté postrádá přesnost a jasnost, které dokážou nadchnout shromáždění pro Boží slovo. Nudné obecnosti jsou prokletím mnoha kazatelen.

Výkladové kázání proto upadá do zapomenutí a nepřízně. Říkám nepřízně, protože často máme sklony bránit se těžkým úkolům tím, že bagatelizujeme nebo ignorujeme jejich důležitost. Takže zjišťujeme, že u skupin, kde řečtina a hebrejština nejsou ctěny, nepracuje se na nich a nejsou prosazovány, není výkladové kázání - které věnuje velkou část

³ Z moderních překladů je ESV jeden z mála, který to překládá dobře.

kázání vysvětlování významu textu - mezi kazateli vysoce ceněno ani vyučováno v seminářích.

Někdy je to zřejmé z přímého odsuzování výkladu coby pedantského a školou zavánějího. Častěji jde jednoduše o vlídné zanedbávání. Důraz na aspekty kázání jako je pořadí, způsob vyjadřování, ilustrace a závažnost vytlačuje potřebu pečlivého výkladu textu.

Dalším následkem toho, když pastoři nestudují Bibli v řečtině a hebrejštině, je, že oni a jejich sbory s nimi mají sklon stát se příjemci z druhé ruky. Čím těžší je pro nás dostat se k původnímu významu Bible, tím více se budeme obracet k sekundární literatuře. Z jednoho důvodu - je jednodušší ji číst. Také nám dává povrchní pocit, že „držíme krok“. A poskytuje nám nápady a vhledy, které sami z původního textu nejsme schopní dostat.

Možná na někoho na chvíli zapůsobíme, když zmíníme název poslední knihy, kterou jsme přečetli, ale jídlo z druhé ruky nezachová a neprohloubí naši lidskou víru a svatost.

Nedostatečnost v řečtině a hebrejštině nás také vede k výkladové nepřesnosti a nepečlivosti. A výkladová nepřesnost je matkou liberální teologie.

Tam, kde pastoři už nedokážou formulovat a bránit doktrínu rozumným a důkladným odvoláním se k původnímu významu biblických textů, budou mít tendenci stát se tradicionalisty s uzavřenou myslí, kteří lpí na zděděných myšlenkách, nebo pluralisty s otevřenou myslí, kteří si

příliš neváží doktrinárních formulací. V obou případech budou nastupující generace teologicky ochuzené a náchylné k omylu.

Dále, když nebudeme o používání řečtiny a hebrejštiny smýšlet jako o cenném pro pastorský úřad, vytvoříme staršovstvo profesionálních akademiků. Seminářům a univerzitám přenecháme základní rozměry naší zodpovědnosti coby starších a dohlížitelů sborů. Jsem velmi vděčný za semináře a za vzdělance, kteří věří v Bibli, zaměřují se na Boha a vyvyšují Krista. Ale měl Bůh opravdu v úmyslu, aby lidé, kteří vykládají Bibli nanejvýš svědomitě, byli mimo službu Slovem v církvi?

Skutky 20,27 nás pověřují prohlášením „celého Božího úradku“. My ale vzhlížíme čím dál více k profesionálním akademikům a jejich knihám, které napasují zubaté kousky zjevení do jednotného celku. Skutky 20,28 nás pověřují, abychom bděli nad stádem a hlídali ho před vlky, kteří v církvi povstanou a budou mluvit převrácené věci. Ale my vzhlížíme čím dál více k jazykovým a historickým specialistům, aby za nás bojovali bitvy v knihách a člancích. Vcelku jsme ztratili biblickou vizi pastora jako toho, kdo je silný v Písmu, schopen vyučovat, zdatný v usvědčování odpůrců a schopný proniknout do jednoty celého Božího úradku. Je zdravé či biblické, aby církve pěstovala staršovstvo pastorů (slabých ve Slovu) a staršovstvo profesorů (silných ve Slovu)?

Jedna z největších tragédií v církvi dnes je znehodnocení postavení pastora. Od seminářů až k ústředím denominací převládá ladění a téma zaměřené manažersky, organizačně a psychologicky. A my si myslíme, že tím zvýšíme svou profesionální sebeúctu! Stovky učitelů a vedoucích

dávají ovládní Slova na první místo hlavně svými ústy, ale jejich školní osnovy, konference, semináře a osobní příklad ukazují, že pro ně není nejpřednější.

Jedním příkladem, který bije do očí, je podstata doktorátu programů služeb, který je rozšířen po celé zemi.

Teorie je dobrá – pokračující vzdělání vede k lepším služebníkům. Ale kde si můžete udělat doktorát z hebrejštiny a výkladu? A co je důležitější a praktičtější pro úřad pastora než zlepšit se v řeckém a hebrejském výkladu, kterým dobýváme Boží poklady?

Proč tedy stovky mladých pastorů a těch ve středním věku věnují při svém pokračujícím vzdělávání roky úsilí všemu, kromě jazyků? A proč semináře nenabízejí motivace a tituly, aby pastorům pomohly uchovat si tu nejdůležitější dovednost pastora - výklad původního významu Písma?

Nehledě na to, co říkáme o neomylnosti Bible, naše skutky odhalují naše opravdové přesvědčení o její ústřednosti a moci.

Potřebujeme obnovit svou vizi pastorského úřadu – který zahrnuje, pokud ne nic jiného, vášeň a moc pochopit původní Boží zjevení. Musíme se modlit za den, kdy si pastoři ponesou své řecké zákony na konference a semináře, aniž by byli přivítáni vtipnými poznámkami - za den, kdy úcta k Božím slovu a jeho pečlivému výkladu bude mezi pastory tak vysoká, že ti, kdo nemají tuto dovednost, budou pokorně žehnat těm, kdo ji mají, a budou povzbuzovat mladší muže, aby získali to, co oni sami nikdy neměli. Ach, za den, kdy se modlitba a gramatika navzájem prolnou ve velkém duchovním vzplanutím!

V roce 1829 napsal dvacetičtyřletý George Müller, proslulý svou vírou, modlitbou a sirotčinci:

„Studoval jsem nyní hodně, asi dvanáct hodin denně, především hebrejštinu... [a] učil se texty z hebrejského Starého zákona nazpaměť. A to jsem dělal s modlitbou, často na kolenou... vzhlížel jsem k Pánu i při obracení listů mého hebrejského slovníku.⁴

V metodistických archivech v Manchesteru je k vidění dvousvazkový řecký Zákon evangelisty George Whitefielda štědře vybavený poznámkami na vložených papírech. O době strávené v Oxfordu napsal: „Ačkoliv sláb, často jsem strávil dvě hodiny svého večerního volna nad řeckým Zákonem a v modlitbách a nad nejúchvatnějšími Úvahami (Contemplations) biskupa Halla - každou hodinu, kdy mi to mé zdraví dovolilo.“⁵

Luther řekl: „Pokud mi jazyky nic nepřinesly co do pravého významu Slova, mohl jsem rovnou zůstat svázaným mnichem, zabývat se tichým kázáním římských omylů ve skrytu kláštera. Papež, sofisté a jejich antikřesťanské impérium by zůstalo neotřeseno.“⁶ Jinými slovy, průlom reformace připisuje pronikavé moci původních jazyků.

Luther promluvil proti pozadí tisíce let církevní temnoty bez Slova, když nebojácně řekl: „Je jisté, že pokud se nezachovají jazyky,

⁴ George Müller, *Autobiography of George Mueller* (London: J. Nisbet and Co., 1906) (Životopis George Müllera), 31.

⁵ Arnold Dallimore, *George Whitefield*, sv. 1 (Edinburgh: The Banner of Truth Trust, 1970), 77.

⁶ W. Carlos Martyn, *The Life and Times of Martin Luther* (Život a doba Martina Luthera) (New York: American Tract Society, 1866), 474.

evangelium musí nakonec zahynout.“⁷ Táže se: „Ptáš se, jaký užitek přináší studium jazyků...? Říkáš: „Vždyť můžeme číst Bibli v němčině.“...?“ A odpovídá: „Bez jazyků bychom neobdrželi evangelium. Jazyky jsou pochvou, která obsahuje meč Ducha. Jsou klenotnicí, která obsahuje drahocenné šperky starodávného myšlení. Jsou nádobou, v níž se uchovává víno, a jak říká evangelium, jsou koši, kde jsou uloženy bochníky a ryby, aby nasytily zástupy. Pokud zanedbáme literární vzdělání, mohli bychom nakonec ztratit evangelium... Jakmile lidé přestali pěstovat jazyky, křesťanstvo upadlo, a padlo pod nepopiratelnou papežovu nadvládu. Ale jakmile tato pochodeň opět vzplála, uletěl tento papežský výr s leknutím do příjemného příšeří... V dřívějších dobách se otcové často mýlili, protože neuměli jazyky, i v naší době jsou někteří, kdo jako Waldenští, považují jazyky za zbytečné, a ačkoliv je jejich doktrína dobrá, často se mýlí ve skutečném významu posvátného textu. Proti omylu nemají zbraně a moc se bojím, že jejich víra nezůstane čistá.“⁸

Bratři, možná by tato vize mohla s vaší pomocí vyrůst. Nikdy není příliš pozdě začít se učit jazyky. Existují muži, kteří se začali učit až v důchodu! Není to otázka času, ale hodnot. John Newton, autor „Úžasné milosti“ a dřívější kapitán na moři byl pastorem pastorů s podmanivou, něžnou láskou k lidem, kdo však považoval za důležité ovládat jazyky. Jednou radil mladému služebníkov: „Původní Písmo si velmi zaslouží tvé

⁷ Hugh T. Kerr, *A Compend of Luther's Theology* (Přehled Lutherovy teologie) (Philadelphia, Pa.: The Westminster Press, 1943), 17.

⁸ Martyn, *The Life and Times of Martin Luther* (Život a doba Martina Luthera), 474–75

bolesti a bohatě je odmění.“⁹ O svém dřívějším studiu jazyků říká: „Nesmíš si myslet, že jsem dosáhl nebo kdy měl v úmyslu dosáhnout zásadních dovedností v něčem z tohoto: ... v hebrejštině dokážu číst historické knihy a žalmy celkem slušně, ale v prorockých a těžkých částech jsem často nucen obrátit se na slovník, atd. Umím však tolik, že jsem schopen s touto pomůckou posoudit pro sebe význam kteréhokoliv textu, do kterého mám příležitost nahlédnout.“¹⁰

Pastoři po celé zemi se věnují dalšímu vzdělávání. Dbejme na slovo Martina Luthera: „Jak milé je nám všem evangelium, bojujme tedy tvrdě s jeho jazykem.“ Bitzer to dělal. A Bitzer byl bankéř!

⁹ John Newton, *The Works of the Rev. John Newton* (Dílo reverenda Johna Newtona), vol. 1 (Edinburgh: The Banner of Truth Trust, 1985), 143.

¹⁰ Richard Cecil, *Memoirs of the Rev. John Newton* (Vzpomínky reverenda Johna Newtona) v *The Works of the Rev. John Newton*, vol. 1, 49–50. Příběh života a služby Johna Newtona viz John Piper, *The Roots of Endurance: Invincible Perseverance in the Lives of John Newton, Charles Simeon, and William Wilberforce* (Kořeny vytrvalosti: Nezlomnost v životech Johna Newtona, Charlese Simeona a Williama Wilberforceho (Wheaton, Ill.: Crossway Books, 2002)

VZHŮRU K NEBESŮM (22)

Elizabeth Prentissová

Článek na stránkách *Reformace* – [zde](#).

Říjen.

Nuže, stalo se po mé vůli, ale bojím se, že to byla vůle nemoudrá. Neboť ačkoliv těšila jsem se volnému času získanému tím, že byl každý z města venku, a výhodě, že jsem se mohla věnovat nejsladší práci na světě, péči o své miláčky, horko a těžký vzduch byl zkouškou pro mě i pro ně. Moje krásná Růže odešla posledního května, aby dále kvetla ve svém vlastním domě, proto myslila jsem, že se nebudu ohlížet po jiné chůvě, nýbrž že převezmu sama všecku péči o děti. To by nebyl veliký úkol pro silnou osobu, avšak já nejsem silná, a velká část času, strávená jejich oblékáním a voděním na procházku, vyčerpala mé síly. Potom všecko spravování a jiné šití musí být hotovo, a s přílišným namáháním přiloudí se mrzutý ton, netrpělivé slovo. Přece však nemohu být tak netrpělivá s malými dětmi, jako bych byla, kdyby nebylo vzpomínky, že bych to počítala jen za potěšení sloužit ještě jednou svému milovanému hošíčkovi, ať by to stálo únavy kolikkoliv.

Avšak nyní objevily se nové starosti, a proto hledala jsem osobu, které bych mohla bezpečně svěřit své děti za své nepřítomnosti. Dosud měla jsem v tomto směru tři odlišná pokušení v lidské podobě. První čiperná, čistě vypadající žena, oznámila mi hned na počátku, že je dokonale

způsobilá převzít všecku tíhu s dětmi a že by dala tomu přednost, abych pečovala o své starosti, když by ona pečovala o své.

Odpověděla jsem, že moje starosti spočívají hlavně v tom, pečovat o své děti a býti s nimi, načež odpověděla, že se obává, že bych s ní asi nesouhlasila, protože má svůj vlastní názor na výchovu dětí. Dodala pak blahosklonně, že za všech okolností by očekávala v případě nějaké různosti úsudku mezi námi, že já, jsouc mladší a méně zkušená z nás dvou, podrobila bych se vždycky jí. Jala se potom vykládat mi své názory, pokud se týče vedení výchovy dětí.

Především,“ pravila, „nikdy se nemazlím ani nepiplám s dětmi. To je činí rozhýčkanými a chorobnými.“

„Ó, vidím, že se mi nehodíte,“ zvolala jsem.

„Není potřebí, abyste pokračovala. Já pokládám lásku za nejlepší vychovatelku pro malé děti.“

„Skutečně, naopak domnívám se, že se vám hodím dokonale,“ odpověděla neohroženě. „Byla jsem dvacet let v obchodě a vždy jsem se hodila tam, kde jsem byla. Budete překvapena, až spatříte, kolik šití udělám a jak budu držet děti v klidu.“

„Avšak já si nepřeji držet je v klidu,“ odporovala jsem. „Přeji si, aby byly veselé a čilé jako křepelky a mám mnohem větší starost o to, aby měly zábavu, než aby bylo šití hotovo, ač přiznávám, že je to důležité.“

„Nuže dobře, milostpaní, posadím se a budu je houpat po hodiny, budete-li si toho přát.“

„Avšak toho si nepřeji,“ zvolala jsem, rozhořčena jsouc chladností, která poskytovala ji tolik převahy nade mnou. „Nemluvme již ničeho o tom; nehodíte se mi, a čím dříve odejdete, tím lépe. Chci být paní ve svém domě a nepotřebuji rady, pokud se týče mých dětí.“

„Sotva odejdu dříve, než byste želela toho, že jste se rozešla se mnou,“ odpověděla klidným, útrpným způsobem.

Obávala jsem se, že jsem se nezachovala zcela důstojně ve svém jednání s touto osobou, s kterou nebylo mi potřebí vést nějaký rozhovor, a můj klid nebyl mi vrácen ani jejím podáním mi ruky přátelským způsobem při jejím odchodu, ani vyslovením naděje, že budu jednou „zeleným stromem v ráji Božím“. Ani nebyla jsem velice potěšena, dověděvši se, že našeptala mé kuchařce, že můj rozum není docela zdrav.

Druhé pokušení přiznalo se, že neumí nic, ale že je ochotno dát se učit. Ano, mohla být ochotná, ale nemohla být poučena. Nemohla nahlédnout, proč by Herbert neměl dostat všeho, po čem umíní si křičet, ani proč by nemohla brát děti do kuchyně, kde její přítelkyně prodlévaly, místo aby je vyvedla na zdravý vzduch. Nemohla porozumět, proč nesmí říkat Uně každé půl hodiny, že je krásná jako lilie, a že by si andělíčkové v nebi žádali takových vlasů, jako jsou její. A nemohla nalézt žádného smyslu nebo důvodu o tom ve své mysli, proč nemá přijímat v dětském pokoji návštěvy svých přítelkyň, ježto by, jak prohlásila, kuchařka mohla slyšet všechna její tajemství, kdyby je přijímala v kuchyni. Její ujišťování, že si myslí, že jsem velmi hezká paní, a že ještě nikdy nebylo dvou takových

dítek, jako jsou moje, minula se cíle, aby pohnuly moje tvrdé srdce, a byla jsem vděčná, když jsem ji dostala z domu.

Třetí pokušení zdálo se na čas být vzorem dokonalé chůvy. Držela sebe i dětský pokoj i dítky v náležitém pořádku; potěšovala Unu, když ji nebylo dobře více než obyčejně pravým bohatstvím nevinných povídek; práce letěla jí z jejích hbitých prstů jako by kouzlem. Chlubila jsem se všude svým štěstím a pěla chvalozpěvy o ní v uši Arnoštovy, až uvěřil v ni celým svým srdcem. Avšak jednoho večera byli jsme dlouho z domu; strávili jsme večer v domě tetině a přišli jsme, ježto Arnošt měl svůj klíč od domu, pokud možno nejtíšeji, abychom nevzbudili dětí. Vkradla jsem se do dětského pokojíku, abych se podívala, šlo-li vše v pořádku tam. Brigita, jak se zdá, chopila se té příležitosti, aby si vyprala své šaty v dětském pokoji, a tyto visely po celém pokoji, aby uschly, a veliký oheň praskal za tím účelem. Uprostřed toho všeho svíčku a modlitby majíc na židu, klečela Brigita pohřížena jsouc v spánek; svíčka sotva na palec od jejího rukávu. Její ujišťování, když jsem ji vzbudila, že nespala, nýbrž byla pouze pohřížena v nábožné rozjímání, neobměkčily moje tvrdé srdce, ani nebyla jsem pohnuta vyličením, že je svatá a proto chodí černě oblečena. Propustila jsem ji všelijakým jen ne svatým způsobem a cítila jsem, že čtvrté pokušení by rozptýlilo tu trochu vlídnosti, kterou ještě mám, do čtyř úhlů světa. Tyto osudy nahoře činily také nesoulad dole. Moje kuchařka byla rozmrzena tolika přicházením a odcházením a učinila kuchyni jakýmsi očištěním, do kteréhož obávala jsem se vstoupit. Posléze, když její pěkná povaha se ztratila a začala být drzá do krajního stupně, pravila jsem chladně:

„Kdyby některá dáma takto mluvila ke mně, pokládala bych jí to za zlé. Avšak žádná dáma by se tak daleko nezapomněla. Přehlížím pak vaši sprostotu jen z toho důvodu, že neznáte lepšího způsobu vyjádřit své myšlenky, nežli je tento.“ To způsobilo dovršení míry! Prohlásila, že s ní nebylo mluveno tak dříve, že není žádná dáma, a že nevěděla, jak se má chovat, a dala výpověď najednou.

Přála jsem si, abych mohla říci Arnoštovi o všech těchto mrzutostech. Nedělá mu to však dobře a jen ho to trápí. Avšak kolik života ženského je složeno z takového trápení a pokušení! A jak snadno lze to na kolenou přivést do pořádku, a jak daleko snáze ještě pohoršit, když jeden shledává, že uhlí mizí příliš rychle, že máslo dojde právě, když se člověk posadí k snídani, brambory že jsou vodnaté a chléb kyselý nebo tvrdý. A potom, když člověk je přiveden skoro k zoufalství, zmýlí se pan manžel a řekne jemnými slovy:

„Kdybys, miláčku, byla spravedlivě promluvila s Brigitou, jsem jist, že by se byla polepšila!“ Ó, kéž by byla vsutku taková čarovná moc v promluveném slově. A ať dělám, co dělám, peníze, jež mi Arnošt dává, nevystačují mi. Nezná naprosto této obludy s hydří hlavou – domácnost. Vrátila jsem se zase k šití tak zuřivě jako kdy jindy. A se šitím vrátily se staré bolesti v boku, a ostrá, prudká řeč, které nenávidím, které Arnošt nenávidí a které každý nenávidí. Sténám pod tíhou a jsem nanejvýš unavena svým životem. A moje modlitby jsou všechny promíšeny světskými myšlenkami a péčemi. Ulekla jsem se, vidouc všecko to, co má být hotovo do zimy, a jsem v pokušení zkrátit svou pobožnost, abych získala více času dokončit, co musí být dokončeno.

Jak jsem se dostala do tohoto bláta? Kdy to bylo, že jsem sešla dolů z hory, kde jsem viděla Pána, a vrátila se vykonávat tyto nešťastné titěrné maličkosti s takovým úsilím jako dříve? Ach, takové zmítání v mém křesťanském životě mne leká! Nemohu být v pochybnostech, že jsem skutečně dítkem Božím, byla by to neúcta pro Něho pochybovat o tom. Nemohu pochybovat, že jsem zažila skutečné obecenství s Ním jako s některým zemským přítelem – avšak, ó, to bylo daleko, daleko sladší!

Dne 20. října.

Udělal jsem si dnes vycházku k paní Campellové a jako obyčejně, odešla jsem odsud posílena a občerstvena. Pověděla mi všemožné, vzácné věci, aby mne povzbudila a dodala mi odvahy a přiměla mne přijímat břímě života mile a trpělivě tak, jak přichází. Ujišťuje mne, že toto zmítání mysli ustoupí ponenáhlu klidnějšímu životu, zvláště budu-li se střežit, jak dalece mi jen možno, všeho zbytečného díla, rozrušení a spěchu. A několik uklidňujících slov od ní dodalo mi odvahy nést se k dokonalosti nepočítajíc, kolik nedokonalosti vidím při sobě a jiných. A nyní očekávám nejnovější dar od svého Otce v nebesích i nové péče a obtíže, jež tento přinese s sebou. Jsem ráda tomu, že není přenecháno mně rozhodnout o svém údělu. Bojím se, že bych nenašla nikdy pravé chvíle k uvítání nového ptáčka do svého hnízdečka, jakkoli vroucně miluji šustění jejich křidélek a zvuk jejich hlasu, když přicházejí. Jistě zná pravý okamžik Ten, jenž zná všechny moje zápasy s jakýmsi druhem chudoby,

ubohým zdravím a domácimi péčemi. Kdybych mohla cítit tak každého času, co cítím nyní, jak bych byla vždycky šťastna!

Dne 15. ledna 1847.

Dnes jest desáté výročí naší svatby a byl to rozkošný den. Kdybych byla vyzvána povědět, co bylo hlavním podnětem mého štěstí, řekla bych, že to nebyla Arnoštova láska ke mně nebo moje k němu, nebo že jsem ještě jednou matkou tři dítek, nebo že moje vlastní drahá matka ještě žije, ačkoliv přímo hýřím v každém ohledu se vším tím. Avšak na dně všeho toho, hlouběji, mocněji než vše jiné, spočívá pokoj s Bohem, který nemohu porovnat s žádnou jinou radostí, jež střežím, jako bych hlídala skrytý poklad, který musí setrvat, i kdyby všechny ostatní věci pominuly.

Mému nemluvnátku jsou dva měsíce a jmenuje se Ethelka. Všecky tři dítky dohromady tvoří překrásný obrázek, jemuž obdivovat se nejsem nikdy unavena. Však neponechají mi mnoho času ku psaní. Tento nový příchozí zabere všechno, co vůbec jsem. Maminka přináší mi potěšitelné zprávy o slečně Cliffordové, která pod jejím něžným, moudrým vlivem stala se opravdovou křesťankou, která se vždycky raduje z Prozřetelnosti, která ji zastavila v jejím běhu a přinutila ku přemýšlení. Maminka říká, že máme studovat více Boží prozřetelnost, než jak činíme, protože má záměr nějaký a účel ve všem, cokoli dělá. Dovedu někdy učinit tak a shledávám v tom zdroj velikého štěstí. Jindy zas pozemské péče zdají se být pouze zemskými péčemi, a já tak často zapomínám, že Jeho moudrá, laskavá ruka je zřejmá i v jedné každé z nich.

Únor.

Helena strávila celý den se mnou, jak často činí, pomáhajíc mi svou dovednou jehlou a s dětmi velmi rozkošným způsobem. Stydím se téměř, že si dovoluji napsat, jak se zdá, že mne vroucně miluje, a jak je ochotna sedět u mých nohou jako žákyně, zrovna v tom okamžiku, když já toužím mít její sladkou, něžnou povahu. Avšak jedna věc je mi hádankou při ní, a to je obtíž, kterou shledává v tom, přivlastnit si onu jednoduchou pravdu, po níž tápal její otec, avšak nenalezl dříve, až když se loučil s tímto světem. Zdá se mi, jakoby Bůh nahrazoval takovým bouřlivým a ohnivým povahám, jako je moje, tím, že se jim zjevuje, za hrozná hodiny hanby a zármutku, do kterých je přivádějí jejich hříchové a pošetilosti. Trpím daleko více než Helena, trpím horce, hrozně, avšak rozveselím se desetkrát více. Neboť vím, komu jsem uvěřila a nemohu mít pochybnosti, že jsem v pravdě spojena s Ním. Helena je dle své přirozenosti velmi uzavřena, avšak poměrně mluví se mnou zcela otevřeně. Dnes, když jsme seděly spolu v dětském pokoji, malý Raymund vytrhl Uně její hračku, která, jako obyčejně podrobila se mu bez zamračení se. Zavolala jsem ho k sobě; přišel váhavě.

„Raymunde, miláčku,“ pravila jsem, „viděl jsi někdy tatínka, že mi něco vytrhl?“

Usmál se a zavrtěl hlavou.

„Nuže, pokud neuvidíš, že on tak činí mně, nedělej toho nikdy své sestřičce. Muži jsou něžní a zdvořilí k ženám, a malí chlapečkové mají být něžní a zdvořilí k malým dívkám.“

Děti odběhly ke své hře, a Helena pravila: „Vskutku, jak je odlišné toto jednání s jednáním naší matky s námi! Vždycky vedla nás dívky podrobovat se hochům. Nenapadlo je ani, aby byli šli spát, aniž některá z nás musela jim svítit.“

„Toto tedy, tuším, je důvod, proč Arnošt očekával, že ho budu obsluhovat, když bylo po svatbě,“ odpověděla jsem. „Byla jsem poněkud nechápavá naproti takovému očekávání, neboť kromě naučení matčiných účinkoval na mne příklad mého otce. Byl tak dvorný a jednal s ní s takovými ohledy, jakoby byla královnou, a přece s takovou láskou, jako by byla stále děvčátkem. Přirozeně očekávala jsem totéž od mého muže.“

„Tos byla asi zklamána potom,“ pravila.

„Ano, byla jsem. Stálo mne to mnoho mrzutostí a slz, za což se nyní stydím. A Arnošt zlobívá mne nyní zřídka kdy malým nějakým zanedbáním, jež jsem dříve tak roztahovala.“

„Někdy, myslím, že není žádných „malých“ opomenutí,“ pravila Helena, „Často mrzívá nás méně než nic.“

„A často nestačí ani více než všechno, aby nás potěšilo,“ zvolala jsem. „Avšak Arnošt a já měli jsme svůj hrad, do kterého jsme se vždycky uchýlili ve svých trudných dobách, a tím byla naše láska jednoho k druhému. Kdykoliv mne pohněval svým poněkud nerozvážným způsobem, byla jsem nucena odpustit mu, protože jsem tolik milovala. A jemu nezbylo než odpustit mi moje chyby z téhož důvodu.“

„Neměla jsem ani ponětí, že se manželé tak milují navzájem,“ pravila Helena. „Domnívala jsem se, že přejdou nějak přes to, jakmile se péče a starosti dostaví, a které je pak nějak ku předu ženou.“

Smály jsme se tomu obě, a potom pokračovala:

„Kdybych tušila, že budu tak šťastna, jako jsi ty, byla bych v pokušení vdát se.“

„Ahá, tušila jsem, že tvůj čas přichází,“ zvolala jsem.

„Neptej se mne na to,“ pravila, při čemž její krásné líce stávaly se ještě krásnějšími ohnivým, žhavým ruměncem. „Porad' mi raději místo toho; na př. řekni mi, jak se mohu ubezpečit, miluji-li muže, že jej budu milovat ustavičně ve všech případech manželského života, a jak mohu být jista, že i on bude moci a chtít trvat v lásce ke mně?“

„Nuže tedy, předpokládajíc tu skutečnost, že byste byli oba lásky hodni a oba milovali, řeknu toto: Štěstí, jinými slovy láska, v manželském životě není čirá náhoda. Bylo-li spojení dvou lidí, jak to většinou u pravých křesťanů bývá, způsobeno od samého Boha, jeho vůle a úmysl je vždy ten, aby spojení to bylo oběma zdrojem nevýslovné radosti muži i ženě, a to vždy víc a více rok od roku. Avšak jsme nedokonalá stvoření, tvrdohlaví a pošetilí jako malé děti, hrozně nerozumní, sobečtí a neústupní. Nebýváme schopni snést ránu, když shledáme při každém hnutí, že naše modla je zhotovena z hlíny, a že je náchylná být stržena se svého podstavce a ležet v prachu, až ji sebereme a postavíme zase na její místo. Byla jsem překvapena prosbou Arnoštovou při první jeho modlitbě, již konal v mé přítomnosti po naší svatbě, aby Bůh pomohl

nám milovat jeden druhého; cítila jsem, že je láska ten pravý základ, na který jsem byla postavena, a že tu není nebezpečí, abych někdy padla do rozpaků poskytujíc svému manželu v plné míře všeho, čeho by žádal. Avšak když den za dnem opakoval tuto modlitbu, a já přirozeně činila tak s ním, přišla jsem k tomu názoru, že toto nejdrahocennější z pozemského požehnání je a musí být dar Boží, a protože oba díváme se naň v tomto světle a cítíme svou závislost na Něm v tomto směru, že můžeme šťastně postavit se spolu proti všem útokům činěným na nás se strany světa, těla i ďábla. Věřím, že tato ustavičná modlitba byla příčinou toho, že jsme se milovali navzájem tak jednomyslně a že jsme si byli čím dále tím větší útěchou a posilou, že všechny naše malé neshody skončily vždycky novým souzvukem a naše láska doznala vědomí, že spočívá na skále, – a že tato skála je vůle Boží.“

„Pak je jasné,“ pravila Helena, „že ty i Arnošt máte zajištěný zdroj svého štěstí na celý svůj život, ať se potkáte se změnami jakýmikoliv. Děkuji ti velice za to, co jsi pověděla. Ze všeho toho plyne, že jste dospěli tak daleko počítat s náboženstvím ve všem. Avšak já nikoliv. Moje matka byla dobrá i plná lásky; ale, myslím, cítila a učila nás cítit, že máme brát je na sebe, jako oblékáme své nedělní šaty a nosit je, jako nosíme je, pečlivě, uctivě, avšak hezky s dlouhou, zasmušilou tváří. Kdežto ty spojuješ všechno tak, že když jsem s tebou, nikdy nevím, jsi-li zcela podobna nebo zcela nepodobna jiným lidem. A tvoje matka je zrovna taková.“

„Avšak zapomínáš, že jest to Arnošt, jemuž děkuji za své nejlepší myšlenky o manželském životě; nemohu si vzpomenout, že bych byla

mluvila se svou matkou nebo někým jiným o tomto předmětu. A pokud se týče toho, že vnáším náboženství do všeho, není ani jinak možné u člověka, u něhož je jeho náboženství životní stránkou jeho samého, a nikoliv jen kabát, jež obléká, jen když jde do kostela, a pověsí jej zase, když se vrátí až zase do příští neděle.“

Helena se smála. Její smích je ten nejveselejší a k tomu ten nejjemnější, jaký jen možno si představit. Přála bych si zvědět, kdo je ten tak šťastný člověk, že se dotkl jejího srdce!

Březen.

Již to vím nyní a jsem velmi šťastná! Malá, chytrá kočička přede si v tomto okamžiku v náruči Jakubově; aspoň se tak domnívám, protože jsem ze šetrnosti odešla do svého pokoje a zanechala je spolu. Tak, zdá se, měla jsem všechny ony starosti s Lucií nadarmo. Co způsobilo, že si tak zamilovala Jakuba, byla jednoduše ta okolnost, že jeden jeho přítel zahleděl se na ni zamilovaným okem, pohlížeje na ni jako na velmi schopnou matku pro své čtyři nebo pět dětí, které potřebují pastýřky. Ano, Lucie vdala se za muže o tolik staršího, než je sama, že by v čas potřeby mohl být jejím otcem. Činí tak z vědomí povinnosti, říká ona, a povaze, jako je její, může snad povinnost dostačit, a není třeba tlumit žádný křik srdce v takovém jednání. Byli jsme všichni tak šťastni ve štěstí Jakubově a Helenině, že nebyli jsme v té náladě posuzovat rozhodnutí Luciino. Mám neobyčejnou a velmi nesmyslnou závist, pomyslí-li si, jak krásnou chvíli mají oni dole v tuto chvíli, kdežto já sedím zde sama, nadarmo toužíc, abych mohla více vidět Arnošta. Tak jako by moje štěstí

nebylo hlubší, požehnanější než jejich, které musí býti očištěno od mnohých škvárů, dříve než se osvědčí býti pravým zlatem. Ano, domnívám se, že jsem tak šťastna se svým drahým manželem a dětmi, jak jen žena a matka může být na tomto padlém světě, který nesmí být pravým nebem, abychom si neoblíbili tolik zemi, po níž putujeme, že bychom toužili upevnit na ní své stany na vždy a přestali vyhlížet a toužit po domově, kam jsme vázáni.

Jakub chce míti svatbu co nejdříve, jak se domnívám, poněvadž odjede do Sýrie na začátku dubna. Jak mnoho misionář a jeho žena musí být jeden druhému, když odloučivše se od všech těch, kteří je milovali dříve, odcházejí ruku v ruce, nejen aby byli cizinci v zemi pohanské, nýbrž aby byli od té doby cizí ve své vlastní, vrátí-li se kdy do ní!

Helena říká v žertu, že nemá ducha misionářského, a že si není vůbec jista, půjde-li s Jakubem. Avšak nemyslím, že cítí přílišnou úzkost v tomto ohledu!

V březnu.

Osvěžuje to srdce člověka, vidět, jak jsou šťastni. A to tím více, když má člověk muže, který, aby čelil tomu, co se děje kolem, sám se chová, jako by se nedávno zamiloval.

Vydává Reformace.cz

Hošťálkova 1C, Praha 6, 169 00

ISSN 2336-8349